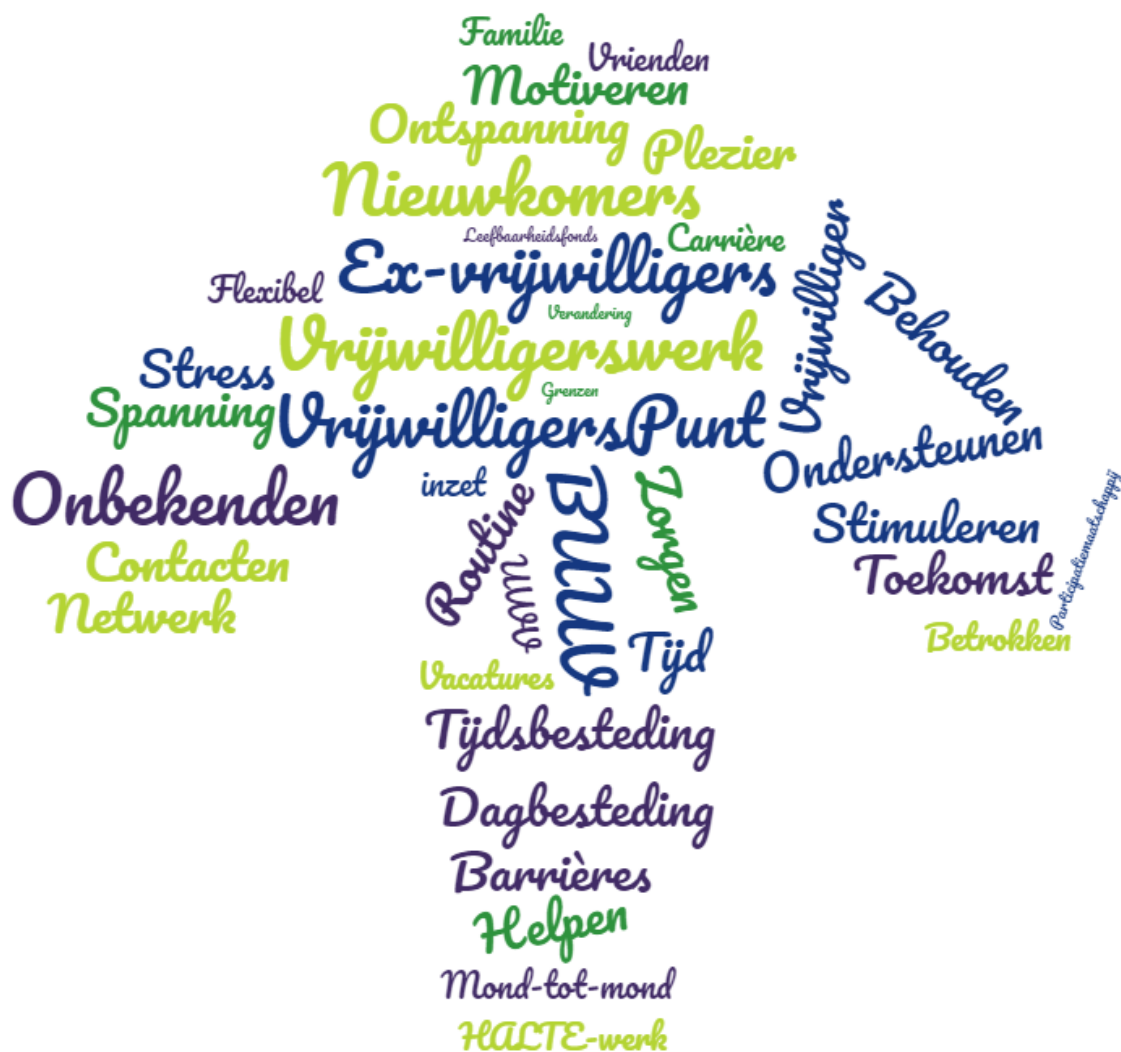

Onderzoek motivatie Vrijwilligerswerk

Hoe kunnen meer bewoners van Heerhugowaard gestimuleerd worden om vrijwilligerswerk te doen?

Naam: Raoul Vries (stagiair MET)

In opdracht van: Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg en MET Welzijn

22 december 2018

Alkmaar

Onderzoek motivatie Vrijwilligerswerk

Hoe kunnen meer bewoners van Heerhugowaard gestimuleerd worden om vrijwilligerswerk te doen?

Naam: Raoul Vries

In opdracht van: Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg en MET Welzijn

22 december 2018

Kader: Dit rapport is het product van de onderzoeksopdracht voor de stage van de opleiding Toegepaste Psychologie van het NTI.

Samenvatting

De aanleiding van het onderzoek is dat MET meer wil weten over de bekendheid van en interesse in het VrijwilligersPunt. Tevens ervaren de leden van Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg uitdagingen bij het werven van vrijwilligers. Daarnaast heeft dit onderwerp de persoonlijke interesse van de onderzoeker.

Op basis van bovenstaande behoeftes is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *Hoe kunnen meer bewoners van Heerhugowaard gestimuleerd worden om vrijwilligerswerk te doen?* Om hierachter te komen is er een literatuuronderzoek uitgevoerd, zijn er interviews gehouden en is er een online enquête verspreid. Uit het literatuuronderzoek zijn een aantal aanknopingspunten gekomen met betrekking tot motivatie. Tevens zijn er belangrijke trends op het gebied van vrijwilligerswerk beschreven. Vervolgens zijn er interviews gehouden met 6 vrijwilligersorganisaties. Deze interviews dienen om een beter beeld te krijgen van het vrijwilligerswerk in Heerhugowaard en om input te ontvangen voor de enquête. Op basis van het literatuuronderzoek en de interviews is er een enquête opgesteld. De enquête bestaat uit 92 vragen en stellingen. De vragenlijst is op een zodanige manier opgesteld dat elke respondent alleen de vragen krijgt die relevant is voor zijn of haar situatie. De enquête is verspreid onder het netwerk van MET, het Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg, verschillende commerciële organisaties, scholen, buurtcentra en ZZP'ers. Hierdoor is een breed publiek bereikt.

Om erachter te komen hoe meer bewoners gestimuleerd kunnen worden om vrijwilligerswerk te doen is er gekeken naar de motivatie van mensen die vrijwilligerswerk doen (Vrijwilligers), in het verleden hebben gedaan (Ex-vrijwilligers) en de mensen die nog nooit vrijwilligerswerk hebben uitgevoerd (Onbekenden). Uit het onderzoek blijkt dat Vrijwilligers en Ex-vrijwilligers vooral worden gemotiveerd, omdat ze mensen willen ondersteunen, het waarde toevoegt aan hun leven en ze zich betrokken voelen bij de organisatie. Bij het vertrek van vrijwilligers speelde vooral (nieuw) werk, teveel spanning, teveel moeite en het niet verder kunnen ontwikkelen een rol. Stress en spanningen spelen bij zowel de Vrijwilligers als de Ex-vrijwilligers een rol.

De Onbekenden doen geen vrijwilligerswerk, omdat het ze teveel tijd kost en ze al teveel mensen om hun heen ondersteunen. Zij zouden wel vrijwilligerswerk willen doen als het aan hun wensen zou voldoen. Tegelijkertijd weten de Onbekenden niet of er vacatures zijn die bij hun wensen passen en willen ze over het algemeen niet geïnformeerd worden over vrijwilligerswerk. Als de Onbekenden vrijwilligerswerk gaan doen willen ze vooral uitvoerende of coördinerende functies uitvoeren. Ze willen per week tussen de 1-3 uur tijd besteden aan vrijwilligerswerk. Incidenteel op een flexibele basis werken spreekt de Onbekenden het meest aan.

Vooraf Vrijwilligers zetten zich vrijwillig in voor anderen. De vrijwillige inzet is divers maar men ondersteunt vooral op het gebied van gezelschap, computer en administratie, hobby, sport en vervoer. BUUV faciliteert vrijwillige inzet tussen inwoners. BUUV is vrij bekend bij de respondenten. Er wordt echter relatief weinig gebruik van gemaakt en de tevredenheid met de organisatie en de match is laag. Ongeveer één op de vijf mensen heeft behoefte aan een fysieke balie. Een vrij grote groep van deze mensen is in contact geweest met het VrijwilligersPunt en geven de hulp van het VrijwilligersPunt een voldoende.

De aanbevelingen zijn gericht op het stimuleren van vrijwilligerswerk, het wegnemen van barrières en het behouden van vrijwilligers. Daarnaast zijn er een aantal aanbeveling voor BUUV en het VrijwilligersPunt.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
Hoofdstuk 1. Inleiding.....	5
Hoofdstuk 2. Literatuuronderzoek	6
Hoofdstuk 3. Interviews	8
Hoofdstuk 4. Enquête	10
Hoofdstuk 5. Onderzoeksgroepen	11
5.1 De Vrijwilligers	11
5.2 De Ex-Vrijwilligers	14
5.3 De Onbekenden	15
Hoofdstuk 6. Vrijwillige inzet.....	16
Hoofdstuk 7. VrijwilligersPunt	18
Hoofdstuk 8. Conclusie	19
Hoofdstuk 9. Aanbevelingen.....	21
Literatuurlijst.....	24
Bijlage 1. Statistische analyse persoonlijke kenmerken.....	I
Bijlage 2. Respondenten die vrijwilligerswerk doen.....	III
Bijlage 4. Respondenten die overwegen om vrijwilligerswerk te doen.....	XI
Bijlage 5. Respondenten die geen vrijwilligerswerk doen	XII
Bijlage 6. Vragen interview vrijwilligersorganisaties.....	XV
Bijlage 7. Voorbrief enquête voor geïnteresseerde organisaties	XVI
Bijlage 8. Enquête onderzoeksopdracht Vrijwilligerswerk.....	XVII

Voorwoord

Ik heb genoten van de uitvoering van dit onderzoek. Ik heb zelf veel affiniteit met vrijwilligerswerk. In de afgelopen jaren heb ik meegemaakt wat vrijwilligerswerk kan betekenen voor mensen en de samenleving in zijn geheel. Het onderwerp sprak mij ook aan, omdat ik mij al jaren afvraag waarom het zo moeilijk is voor vrijwilligersorganisaties om (genoeg) vrijwilligers te werven en te behouden. Al vrij snel kwam ik erachter dat dit onderwerp ook speelde bij het Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg. Ik zag dit als een mooie kans om hiermee aan de slag te gaan.

Ik ben trots op het resultaat van het onderzoek. Dit was echter niet mogelijk zonder de kundige begeleiding van Liesbeth Leegwater, coördinator Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg. Zij gaf advies, vertrouwen en ruimte wanneer het nodig was. Daarnaast wil ik Ilse Sonnema, Tineke Ackerman, Anita Hoole, Franc Battem, Lisette Kreijger, Martine de Vries en Gery Vermeer bedanken voor hun tijd en hun kennis over vrijwilligerswerk. Tenslotte wil ik alle organisaties en inwoners van Heerhugowaard bedanken voor hun medewerking aan de enquête.

Hoofdstuk 1. Inleiding

De aanleiding van het onderzoek is dat MET meer wil weten over de bekendheid van en interesse in het VrijwilligersPunt. Tevens ervaren de leden van Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg uitdagingen bij het werven van vrijwilligers. Daarnaast heeft dit onderwerp de persoonlijke interesse van de onderzoeker.

Het vrijwilligerswerk is de laatste jaren in beweging. Er is meer behoefte aan vrijwilligerswerk en tegelijkertijd lijken er steeds minder mensen behoefte te hebben om vrijwilligerswerk te doen. Er zijn een aantal ontwikkelingen die hieraan ten grondslag liggen. De overheid heeft de wens dat de samenleving van ‘zorgstaat’ naar ‘participatiemaatschappij’ beweegt. In de praktijk komt het er op neer dat er, vooral in de zorg en welzijn, minder met professionals gewerkt moet worden en meer voor elkaar gezorgd moet worden. Hierin heeft vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet een belangrijke rol. Tegelijkertijd wordt er ook op andere terreinen meer verwacht van de bevolking. In een tijd waarin iedereen moet werken, voor de kinderen moet zorgen, voor zichzelf moet zorgen, een bloeiend sociaal leven moet hebben en succesvol moet zijn, kan dit uitdagend zijn. Naast deze activiteiten moeten wij ook nog eens meer voor anderen gaan zorgen. Hierdoor lijkt de animo voor vrijwilligerswerk lager. Desondanks is het juist opvallend dat 49% van de Nederlanders boven de 15 jaar vrijwilligerswerk doen en dat Nederland de onbetwiste kampioen in vrijwilligerswerk van de EU is. Dit percentage is in de afgelopen 30 jaar stabiel gebleven.

Vanwege bovenstaande ontwikkelingen lopen vrijwilligersorganisaties tegen uitdagingen aan in het werven van vrijwilligers. De vraag naar vrijwilligers neemt toe, maar hoe stimuleer je de 51% van de bevolking die nog geen vrijwilligerswerk doet? Op basis van bovenstaande behoeftes is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *Hoe kunnen meer bewoners van Heerhugowaard gestimuleerd worden om vrijwilligerswerk te doen?* Om hierachter te komen is er een literatuuronderzoek uitgevoerd, zijn er interviews gehouden en is er een online enquête verspreid onder de inwoners van Heerhugowaard.

Hoofdstuk 2. Literatuuronderzoek

Door de decentralisatie in de zorg hebben er grote veranderingen plaatsgevonden in de vrijwilligerssector. Er worden hogere eisen gesteld en de vragen zijn complexer en langduriger. Vrijwilligersorganisaties bevinden zich in een spagaat tussen mensen ondersteunen en vrijwilligers beschermen tegen overbelasting. Wat in het verleden door professionals werd uitgevoerd wordt nu verwacht van vrijwilligers. Hoewel de vrijwilligersorganisaties merken dat de toegenomen taken te veel en te zwaar worden nemen zij toch de extra taken op zich. Dit gebeurt veelal om andere partijen zoals mantelzorgers en professionele zorgverleners te ontlichten (Molenaar, 2018).

In Nederland deed in de periode 2012-2016 49% van de Nederlanders van 15 jaar en ouder aan vrijwilligerswerk. Het aantal mensen dat vrijwilligerswerk doet is min of meer gelijk gebleven in de afgelopen 30 jaar. De meeste vrijwilligers zetten zich in voor sportverenigingen, scholen, jeugdverenigingen, levensbeschouwelijke organisaties en in de verzorging en verpleging. De grootste groep vrijwilligers zijn hoger opgeleid en 35 tot 45 jaar die minstens een keer per maand een religieuze dienst bijwonen (Schmeets & Arends, 2017).

Er zijn verscheidene motieven waarom men vrijwilligerswerk doet: de wens om te helpen; zich nuttig voelen; plichtsbef; persoonlijke ontwikkeling & nieuwe vaardigheden leren; carrièremotieven; vrijetijdsbesteding en het opdoen van sociale contacten (Schmeets & Arends, 2017).

Bepaalde studies laten zien dat vrouwen iets meer vrijwilligerswerk doen, andere onderzoeken laten geen verschil tussen geslacht zien. Er is echter wel een verschil tussen mannen en vrouwen in de activiteiten die zij doen. Vrouwen zijn meer op scholen en in de verzorgende sfeer actief en mannen zetten zich meer in voor sportverenigingen. Werkenden mensen zijn eerder geneigd om vrijwilligerswerk te doen dan niet-werkenden. Van de werkenden doen parttimers vaker vrijwilligerswerk dan werkenden met een fulltime baan. Het aantal mensen die na hun pensioen vrijwilligerswerk doet neemt niet toe. Mensen die voor hun pensioen vrijwilligerswerk deden besteden na hun pensioen hier meer tijd aan. Uit recent Nederlands onderzoek blijkt dat mensen die om uiteenlopende redenen niet beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt een bovengemiddelde inzet vertonen als vrijwilliger (Schmeets & Arends, 2017).

Gemiddeld besteden vrijwilligers 4,2 uur per week aan vrijwilligerswerk. 36% van de vrijwilligers besteed minder dan 1 uur aan vrijwilligerswerk. Deze mensen besteden een paar uur per jaar aan vrijwilligerswerk. Bijna 50% van de vrijwilligers besteed tussen de 1 en 8 uur per week aan vrijwilligerswerk. Mensen met een Nederlandse achtergrond doen meer vrijwilligerswerk (meer dan 50%) dan mensen met een westerse (43%) en niet-westerse achtergrond (38%) (Schmeets & Arends, 2017).

Nederland blijkt koploper te zijn in vrijwilligerswerk in Europa. Gemiddeld besteed 20% tot 25% van de bevolking van Europa tijd aan vrijwilligerswerk. Hier zijn wel enkele

kanttekeningen bij te plaatsen. In veel landen wordt vrijwilligerswerk niet goed bijgehouden en de definitie van vrijwilligerswerk is ook niet in elk land hetzelfde (TNS, 2011). De voordelen voor vrijwilligerswerk voor Nederlanders zit hem voornamelijk in de persoonlijke voldoening en het handhaven en versterken van de sociale cohesie (TNS, 2011).

Uit onderzoek naar vrijwilligersonderzoek in Ede (Meershoek, 2014) blijken ook andere motivaties een rol te spelen. Er is gekeken naar formeel (georganiseerd) en informeel vrijwillige inzet. In dit onderzoek is gekeken naar drie modellen om motivatiefactoren bij vrijwillige inzet te onderzoeken, namelijk:

- Rationele keuzemodel (gaat uit van een bewuste kosten- en batenanalyse)
- Sociaal kapitaalmodel (relationele invloed van omgeving op cliënt)
- Procesmodel (factoren die vrijwilligers vooraf en tijdens de vrijwillige inzet beïnvloeden)

In het rationele keuzemodel komt vooral naar voren dat vrijwilligerswerk wordt verklaard door baten, vrije tijd, bridgingnetwerk (netwerk met leden van organisaties) en gevraagd worden. Dit geldt voornamelijk voor formeel vrijwilligerswerk. Bij informeel vrijwillige inzet gaat het meer om normen van wederkerigheid, bondingnetwerk (hechte relaties) en het worden gevraagd voor inzet. Bij procesfactoren zijn vooral vraagverlegenheid, het zoeken naar aansluiting bij interesses, ondersteuning bij bepalen grenzen tussen vrijwilliger en hulpbehoevenden van belang. Het blijven waarderen en uitleggen van regels is belangrijk. Tevens is de aanwezigheid van professionals erg belangrijk voor vrijwilligers als vraagbaak en om te helpen grenzen te stellen aan het werk van vrijwilligers.

Uit het onderzoek van Meershoek: ‘Uit de kwalitatieve interviews bleek het volgende. Jongeren blijken een beperkt bonding- en bridgingnetwerk te hebben, waardoor zij handelsverlegenheid ervaren. Ze vinden het namelijk moeilijk om hulp aan te bieden aan mensen die ze niet goed kennen. Vraagverlegenheid herkennen de jongeren ook. Er is daarnaast te weinig informatie over de mogelijkheden voor vrijwilligerswerk, zeker aansluitend op hun behoefte voor flexibiliteit. Ook geven zij aan niet gevraagd te worden voor vrijwillige inzet. Niet-westerse allochtonen hebben een groot bondingnetwerk, waar veel informele vrijwillige inzet voor wordt verricht. Voor hen is het een belemmering om vrijwilligerswerk te gaan doen, omdat zij zich niet altijd welkom voelen bij de organisaties en ze een negatief beeld hebben over vrijwilligerswerk’ (Meershoek, 2014 pag.5).

Voor jongeren is het motief voor vrijwilligerswerk vooral gericht op zelfontplooiing (Broek, Knulst & Niggebrugge, 1997). Voor ouderen die al een carrière en gezin achter de rug hebben spelen andere motieven, zoals ideologische zaken en sociale verantwoordelijkheid (Becker, 2009). Sociale activiteiten en nuttige bezigheden dragen bij aan een positief zelfbeeld en levensvoldoening. Een tekortkoming van veel onderzoeken naar vrijwilligerswerk is dat ze alleen onderzoek doen naar de mensen die al vrijwilligerswerk doen. Om nieuwe mensen te werven is het belangrijk om ook te onderzoeken waarom mensen juist geen vrijwilligerswerk doen.

Hoofdstuk 3. Interviews

Voor het onderzoek is er een mix van betaalde medewerkers en vrijwilligers geïnterviewd om een beter beeld te krijgen van de situatie van vrijwilligerswerk in Heerhugowaard. De vragenlijst is te vinden in bijlage 6.

Dit zijn de bevindingen van de interviews:

- Veel organisaties geven aan dat het vrijwilligerslandschap is veranderd. Er wordt meer verwacht van vrijwilligers en de vrijwilligers zelf geven aan meer druk te voelen. Vrijwilligers hebben ook meer ondersteuning nodig. Dit vereist een andere en intensievere invulling van de ondersteuning vanuit de vrijwilligersorganisaties.
- De motivatie voor vrijwilligerswerk lijkt te zijn veranderd. Waar het vroeger meer intrinsiek gemotiveerde mensen waren zijn er nu meer mensen die vrijwilligerswerk 'moeten' doen vanwege bijvoorbeeld re-integratie. Vrijwilligerswerk wordt door deze relatief jonge groep ook meer gezien als functioneel voor hun carrière en is kortdurend en flexibel. Tegelijkertijd zijn er organisaties die aangeven dat vrijwilligers het werk doen om iets voor anderen te betekenen, nieuwe contacten op te willen doen en om een dagbesteding te hebben.
- De meeste vrijwilligers zijn 50 jaar en ouder.
- Het werven van vrijwilligers is moeilijker dan vroeger. Een aantal organisaties geven aan dat het vooral moeilijker is om mensen te werven voor functies, zoals coördinator of bestuurder. Mensen doen liever laagdrempelige en flexibele functies.
- De meest effectieve wervingsmethode blijkt mond-tot-mondreclame en interne werving. Daarnaast wordt ook gebruik gemaakt van kranten, social media, nieuwsbrieven en websites. Het persoonlijk werven via evenementen lijkt ook een effectieve methode.
- Alle geïnterviewde organisaties organiseren activiteiten voor vrijwilligers, zoals een nieuwjaarsborrel, kerstpakket, trainingen en cursussen.

3.1 Adviezen

- Eén van de organisaties gaf aan dat het UWV in bepaalde gevallen werkzoekenden verplicht tot het doen van vrijwilligerswerk. UWV lijkt weinig ondersteuning te bieden bij het vinden van geschikt vrijwilligerswerk. Hier kan een kans liggen voor het VrijwilligersPunt om met het UWV samen te werken.
- Wanneer bewoners een budget krijgen uit het leefbaarheidsfonds, zonder een duidelijk maatschappelijk thema, moet er een tegenprestatie worden gedaan in de vorm van vrijwilligerswerk. De bewoners mogen zelf bepalen wat voor vrijwilligerswerk ze gaan doen. Er is op dit moment geen toezicht of dit daadwerkelijk gebeurt. Dit zou opgepakt kunnen worden door MET c.q. het VrijwilligersPunt. Door bewoners te begeleiden naar passend vrijwilligerswerk kan men op een positieve manier kennis maken met vrijwilligerswerk.

- Het lijkt erop dat mensen die net verhuisd zijn eerder geneigd zijn om vrijwilligerswerk te doen. Het zou interessant kunnen zijn om ‘nieuwkomers’ in Heerhugowaard te informeren over de mogelijkheden van vrijwilligerswerk. Bijvoorbeeld een welkomstpakket via de post of mail of een kalender met alle evenementen en praktische zaken en aan de zijkant advertenties van vrijwilligersorganisaties.
- De organisaties willen een beter beeld krijgen van de jeugd. Waar zijn de jongere mensen in geïnteresseerd en wat zijn voor hun belangrijke voorwaarden?
- Het is van belang om uit te zoeken waar de grenzen liggen voor vrijwilligers. Hoe ver willen ze gaan qua zwaarte van het werk? Hoeveel uren per week willen ze werken en voor hoe lang?

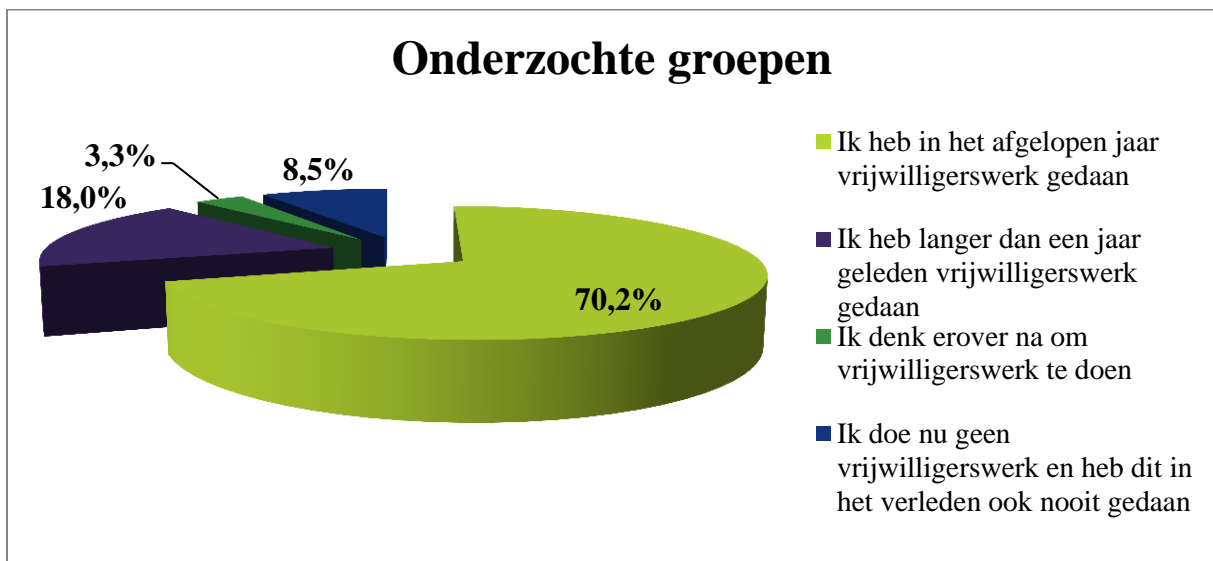
Hoofdstuk 4. Enquête

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden is er een enquête uitgezet onder de bewoners van Heerhugowaard. De enquête is verspreid via het netwerk van MET, het Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg en een lokale krant. Tevens zijn er organisaties in Heerhugowaard benaderd, zoals retailers, sportverenigingen, religieuze instellingen, entertainmentorganisaties en ondernemers. De vragenlijst bestaat uit 92 vragen en stellingen. De voorbrief die is meegestuurd met de enquête is terug te vinden in bijlage 7 en de enquête is terug te vinden bijlage 8.

4.1 Reacties enquête

In totaal hebben 450 mensen de enquête ingevuld. De vragenlijst is gericht op de inwoners van Heerhugowaard. Respondenten die niet in Heerhugowaard wonen worden er direct uitgefilterd en hoeven de vragenlijst niet verder in te vullen. Van de 450 mensen komen 366 mensen uit Heerhugowaard.

Om een goed beeld te krijgen over hoe meer mensen gestimuleerd kunnen worden voor vrijwilligerswerk is er gekeken naar vier verschillende groepen:

Veruit de grootste groep zijn de mensen die vrijwilligerswerk doen. Dit zijn in totaal 257 mensen. In totaal zijn er 109 mensen die geen vrijwilligerswerk doen. Elke groep heeft specifieke vragen en er zijn een aantal vragen die overeenkomen. Op deze manier kunnen er vergelijkingen gemaakt worden tussen groepen. In bijlage 1 is meer informatie over de persoonlijke kenmerken te vinden.

Hoofdstuk 5. Onderzoeksgroepen

Op basis van de vier vertakkingen in de vragenlijst kunnen er drie algemene profielen opgemaakt worden.

5.1 De Vrijwilligers

De Vrijwilligers zijn inwoners die werk uitvoeren in enig georganiseerd verband en onverplicht wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving. Er kan sprake zijn van geen vergoeding, vrijwilligersvergoeding of een onkostenvergoeding. (vng.nl, n.b.)

Een groot deel van de Vrijwilligers komt uit De Noord, Schilderswijk en de Bomenwijk-Recreatiewijk. De meerderheid zijn vrouwen, getrouwd of samenwonend en werken in de gezondheidszorg of welzijn, overheid of detailhandel. Vrijwel alle Vrijwilligers kennen andere vrijwilligers, vooral in hun vrienden en familiekring.

5.1.1 Motivatie voor vrijwilligerswerk

De Vrijwilligers zijn vooral gemotiveerd om vrijwilligerswerk te doen, omdat ze mensen willen ondersteunen, het waarde toevoegt aan hun leven en ze zich betrokken voelen bij de organisatie. Vrijwilligerswerk levert plezier en ontspanning op en het wordt gezien als een goede tijdsbesteding. De Vrijwilligers weten meestal hun grenzen aan te geven in hun vrijwilligerswerk. Een deel is daar echter niet zeker van. Vrijwilligerswerk is niet geheel zonder spanning en stress. Een deel van de Vrijwilligers geeft aan dit te ervaren.

Persoonlijke ontwikkeling

Persoonlijke ontwikkeling speelt voor bepaalde groepen een belangrijk rol. Dit geldt vooral voor ondernemers, mensen die werkeloos of arbeidsongeschikt zijn en voor vrijwilligers tussen de 31 - 40 jaar oud. Naarmate het opleidingsniveau toeneemt wordt dit motief belangrijker.

Toegevoegde waarde voor carrière

Vooraf mannelijk, hoogopgeleide jonge Vrijwilligers in loondienst zien vrijwilligerswerk als een toegevoegde waarde voor hun carrière.

Stress en spanning

Stress en spanning wordt vooral ervaren door de volgende groepen Vrijwilligers:

- Vrijwilligers tussen de 21 - 30 jaar oud.
- Vrijwilligers die in loondienst werken.
- Vrijwilligers die 9 - 20 uur per week vrijwilligerswerk doen.
- Vrijwilligers die tussen de 10 - 20 jaar actief zijn als vrijwilliger.

Houvast dagelijkse/wekelijkse routine

Vrijwilligers die vooral houvast voor hun dagelijkse of wekelijkse routine zoeken zijn met name mensen met een voortgezet onderwijsniveau en mensen die tussen de 9 en 20 uur

vrijwilligerswerk doen. Dit motief is ook belangrijk voor mensen die arbeidsongeschikt, werkeloos, gepensioneerd en/of alleenstaand zijn.

Afleiding van dagelijkse zorgen

Afleiding van dagelijkse zorgen is vooral een belangrijk motief voor mensen die tussen 9 - 20 uur per week vrijwilligerswerk doen, tussen 21 en 30 jaar of 51 en 60 jaar oud zijn, alleenstaand zijn en vooral mensen die arbeidsongeschikt of werkeloos zijn.

5.1.2 Rollen van de Vrijwilligers

De Vrijwilligers voeren vooral uitvoerend vrijwilligerswerk uit. Ze vervullen ook weleens meerdere rollen, zoals uitvoerende en coördinerende rollen. In alle rollen is persoonlijke ontwikkeling een belangrijk motief. Hieronder volgt een verdere specificering:

- Relatief veel coördinatoren en bestuurders ervaren spanning en stress in hun vrijwilligerswerk.
- Relatief veel coördinatoren vinden hun vrijwilligerswerk van toegevoegde waarde voor hun carrière.
- Vrijwilligers in uitvoerende functies doen relatief kort vrijwilligerswerk.
- Er zijn relatief veel bestuurders die al meer dan 20 jaar vrijwilligerswerk doen.

5.1.3 Type vrijwilligerswerk

Het vrijwilligerswerk wordt vaak voor zorg- en welzijnsorganisaties, sportverenigingen en wijk- of buurtcentra gedaan. Hieronder volgt een verdere specificering per branche:

- Vrijwilligers die in de zorg en welzijn actief zijn doen dit vooral om een houvast te hebben in hun dagelijkse of wekelijkse routine.
- Bij sportverenigingen gaat het vooral om persoonlijke ontwikkeling. Het zijn voornamelijk mannen, mensen met een hoger beroepsonderwijs en Vrijwilligers die thuiswonende kinderen hebben.
- Vrijwilligers bij buurt- of wijkcentra hebben veel verschillende motieven voor hun vrijwilligerswerk, waaronder de toegevoegde waarde voor hun carrière, houvast in hun dagelijkse of wekelijkse routine en afleiding van hun zorgen. Deze Vrijwilligers hebben het voortgezet of middelbaar beroepsonderwijs afgerond.
- Weinig Vrijwilligers die actief zijn bij religieuze instellingen geven aan spanning en stress te ervaren. Zij doen hun vrijwilligerswerk voornamelijk om afleiding te hebben van hun zorgen en besteden relatief veel uren aan vrijwilligerswerk.

5.1.4 ‘Van horen zeggen’

De Vrijwilligers horen voor het eerst van vrijwilligerswerk via mond-tot-mondreclame van vrienden, familie, school, sportclub, MET of werk. Ook ziet men weleens een advertentie in de krant over vrijwilligerswerk.

5.1.5 Tijd besteed aan vrijwilligerswerk

Een groot deel van de Vrijwilligers doet meer dan 5 jaar vrijwilligerswerk, waarvan een vaste kern meer dan 20 jaar actief is. De Vrijwilliger besteed tussen de 1-8 uur aan vrijwilligerswerk per week.

5.1.6 Nieuwe inwoners en vrijwilligerswerk

Een deel van deze groep is begonnen met vrijwilligerswerk toen zij net verhuisd waren naar Heerhugowaard. Het motief van deze mensen om vrijwilligerswerk te doen is vooral afleiding van zorgen, houvast voor de dagelijkse of wekelijkse routine en persoonlijke ontwikkeling.

In bijlage 2 zijn de analyses en uitgebreide informatie te vinden over de Vrijwilligers.

5.2 De Ex-Vrijwilligers

De Ex-Vrijwilligers hebben meer dan een jaar geleden vrijwilligerswerk gedaan en doen het nu niet meer.

Er komen relatief veel Ex-vrijwilligers uit de Rivierenwijk, Edelstenenwijk en Bomen/Recreatiewijk. Ze hebben voornamelijk een middelbaar beroepsonderwijs, wonen met een partner of alleenstaand, werken in loondienst in de gezondheidszorg/welzijn, detailhandel en onderwijs. Opvallend is dat één op de drie Ex-vrijwilligers geen bekenden heeft die vrijwilligerswerk doen.

5.2.1 Motivatie voor Ex-vrijwilligers

De Ex-Vrijwilligers werden vooral gemotiveerd om vrijwilligerswerk te doen vanwege het ondersteunen van mensen, om plezier te hebben, iets terug te doen voor de maatschappij en omdat zij zich betrokken voelden bij het doel van de organisatie. Dit komt overeen met de Vrijwilligers.

5.2.2 Redenen om te stoppen met vrijwilligerswerk

De Ex-Vrijwilligers zijn ondanks hun motivatie toch gestopt met vrijwilligerswerk. Hierin speelde vooral (nieuw) werk, teveel spanning, teveel moeite en het niet verder kunnen ontwikkelen een rol. Persoonlijke ontwikkeling speelde een kleine rol bij de motivatie om vrijwilligerswerk te doen, maar een grotere rol bij het vertrek van vrijwilligers.

5.2.3 Type vrijwilligerswerk

De Ex-Vrijwilliger deed voornamelijk uitvoerend vrijwilligerswerk. Een enkeling voerde andere of meerdere functies uit. Het werk werd voornamelijk in de zorg en welzijn, wijk- of buurtcentra of voor sportverenigingen gedaan. De meeste mensen hebben minder dan 5 jaar vrijwilligerswerk gedaan. Er is echter ook nog een vrij grote groep die tussen de 5-20 jaar vrijwilligerswerk hebben gedaan. Er zijn weinig Ex-Vrijwilligers die de 20 jaar hebben gepasseerd. Er werd relatief weinig uur besteed aan vrijwilligerswerk, namelijk ongeveer 1 tot 3 uur per week. Een vrij groot deel van de Ex-Vrijwilligers is begonnen met vrijwilligerswerk toen ze net verhuisd waren naar Heerhugowaard.

In bijlage 3 zijn de analyses en uitgebreide informatie over de Ex-vrijwilligers te vinden.

5.3 De Onbekenden

De Onbekenden zijn de groep mensen die nog geen vrijwilligerswerk hebben gedaan. Deze groep bestaat uit de Overwegers, zij overwegen om vrijwilligerswerk te doen en de Niet-vrijwilligers, mensen die nog nooit vrijwilligerswerk hebben gedaan.

De meeste Onbekenden komen uit de Schilderswijk, Zuidwijk en de Edelstenenwijk. Zij zijn de jongste van de drie groepen, zijn veelal getrouwd/wonen samen met een partner of zijn alleenstaand. Zij hebben voornamelijk een middelbaar beroepsonderwijs afgerond en werken in loondienst. Relatief veel Onbekenden zijn studenten. Onder deze groep Onbekenden bevinden zich weinig gepensioneerden. Deze mensen werken vooral in de detailhandel, zorg en welzijn, bank/financiële dienstverlening en het onderwijs. De Onbekenden komen relatief weinig in contact met andere mensen die vrijwilligerswerk doen.

5.3.1 Redenen om geen vrijwilligerswerk te doen

De Onbekenden doen voornamelijk geen vrijwilligerswerk, omdat het ze teveel tijd kost en ze al teveel mensen om hun heen ondersteunen. Een vergoeding zal hun niet overtuigen. Zij zouden wel vrijwilligerswerk doen als het aan hun wensen zou voldoen. Tegelijkertijd weten de Onbekenden niet of er vacatures zijn die bij hun wensen passen en willen ze over het algemeen niet geïnformeerd worden over vrijwilligerswerk. Een deel van de mensen weet ook niet waar ze de informatie moeten vinden. De Onbekenden die wel geïnformeerd willen worden willen dit via de website van de vrijwilligersorganisaties, website van de vrijwilligersvacaturebank, emailnieuwsbrief of via een advertentie in de krant.

5.3.2 De ideale vrijwilligersfunctie

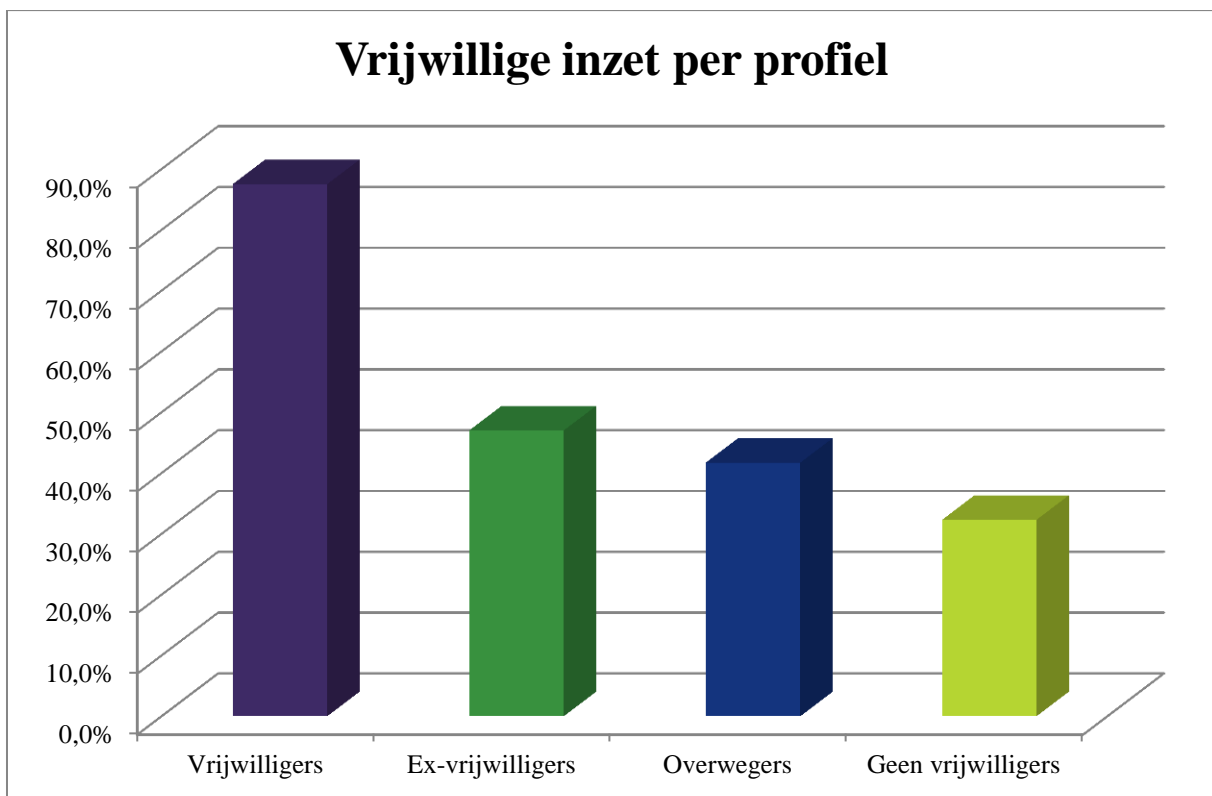
Als de Onbekenden vrijwilligerswerk gaan doen willen ze vooral uitvoerende of coördinerende functies uitvoeren. Dit doen zij bij voorkeur in de sectoren zorg en welzijn, natuur, hulpdiensten en wijk- of buurtcentra. Ze willen er per week tussen de 1-3 uur tijd aan besteden. Incidenteel op flexibele basis werken spreekt de Onbekenden wel aan. Een kleine groep die overweegt om vrijwilligerswerk te doen zou de voorkeur hebben voor vaste tijden en vaste uren.

In bijlage 4 en 5 zijn de analyses en uitgebreide informatie te vinden over de Onbekenden.

Hoofdstuk 6. Vrijwillige inzet

Naast vrijwilligerswerk is er ook onderzoek gedaan naar vrijwillige inzet. Vrijwillige inzet zijn vrijwillige activiteiten die je voor andere mensen doet dat niet via een organisatie verloopt. Bijvoorbeeld het helpen van de buurvrouw met de computer. Deze vragen zijn aan alle respondenten gesteld.

Het overgrote deel van de respondenten (74%) heeft zich in het afgelopen jaar vrijwillig ingezet. De meeste mensen hebben zich ingezet voor een medebewoner in Heerhugowaard (57,2%), familie (44,6%) of buren (43,5%). Men zet zich minder in voor een bewoner uit een andere gemeente (17,7%) of voor collega's (14,4%). Als men zich vrijwillig inzet dan is het vooral op het gebied van gezelschap (33,6%), computer en administratie (25,8%), hobby en sport (22,1%) en vervoer (20,3%). De vrijwillige ondersteuning die men biedt is heel divers. Alle soorten ondersteuning wordt geboden.

Er is een interessante hellende lijn te zien op het gebied van vrijwillige inzet. De Vrijwilligers hebben zich het meest vrijwillig ingezet (87,5%), gevolgd door de Ex-vrijwilligers (47%), de Overwegers (41,7%) en de mensen die nog geen vrijwilligerswerk hebben gedaan (32,3%). Het verschil tussen de inwoners die vrijwilligerswerk doen en die dit niet doen is erg groot. Relatief meer mannen (79,1%) dan vrouwen (71,6%) zetten zich vrijwillig in. Tevens blijken mensen tussen de 71 - 80 jaar zich veel vrijwillig in te zetten (86,5%). Mensen in loondienst doen relatief weinig aan vrijwillige inzet (65,8%). Ondernemers, werklozen & arbeidsongeschikten (84,1%) en gepensioneerden (78,7%) doen dit juist meer.

6.1 BUUV

Er zijn ook vragen gesteld met betrekking tot BUUV. BUUV is de sociale marktplaats voor en door bewoners van Heerhugowaard waar vrijwillige inzet wordt gefaciliteerd. BUUV draait om dingen die je als buurt- of stadsgenoten voor elkaar kunt doen. 150 respondenten (41%) zijn bekend met BUUV. Van de mensen die bekend zijn met BUUV hebben 20 mensen (13,3%) van de dienst gebruik gemaakt. Van deze groep heeft 60% ondersteuning aangeboden en 40% ondersteuning gevraagd. De respondenten die gebruik hebben gemaakt van BUUV geven de organisatie gemiddeld een 5,4. Het meest voorkomende cijfer is een 5, het hoogste cijfer is een 8 en het laagste cijfer een 0. De match tussen aanbieder en vrager wordt gemiddeld met een 3,8 beoordeeld. Het meest voorkomende cijfer is een 0, het hoogste cijfer is een 8 en het laagste cijfer een 0. De verschillen in cijfers tussen aanbieders en vragers is klein. Zo wordt de organisatie door de aanbieders beoordeeld met een 5,25 en door de vragers met een 5,6. De match wordt door de aanbieders met een 4,00 beoordeeld en door de vragers met een 3,38.

Vrouwen zijn relatief gezien meer bekend met BUUV (63,3%) dan mannen (42,2%). Vrij veel alleenstaanden zijn bekend met BUUV (69,2%) en weinig mensen die samenwonen met hun ouders kennen BUUV (31,6%). In de leeftijdsgroepen 10 - 20 jaar (30,8%) en 21 - 30 jaar (31,8%) is BUUV weinig bekend, terwijl de bekendheid van BUUV vooral bij 31 - 40 jarigen (70,3%) erg hoog is. Werklozen en arbeidsongeschikten zijn ook vrij bekend met BUUV (66,0%).

Hoofdstuk 7. VrijwilligersPunt

Het VrijwilligersPunt bestaat sinds begin 2018 op het Sociale Plein. Bij het VrijwilligersPunt kunnen inwoners van Heerhugowaard terecht met hun vragen over vrijwilligerswerk. De medewerkers kunnen adviseren over vrijwilligerswerk en hebben tevens een map met actieve vacatures beschikbaar. Dit is een initiatief van Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg. MET en de gemeente willen graag weten hoe het staat met de bekendheid en de reputatie van het Vrijwilligerspunt.

Ongeveer 1/5 van het totaal aantal respondenten, oftewel 78 personen, hebben behoefte aan een fysieke balie waar ze advies en informatie kunnen krijgen over vrijwilligerswerk. De overgrote meerderheid zou deze balie het liefst in het gemeentehuis willen zien (65,4%), gevolgd door buurtcentra in de wijken (17,9%) en Middenwaard (12,8%). Van de mensen die behoefte hebben aan een fysieke balie voor vrijwilligerswerk zijn er 36 (46,2%) die bekend zijn met het VrijwilligersPunt. Van deze mensen zijn er 16 (44,4%) in contact geweest met het VrijwilligersPunt. Het overgrote deel van de mensen die in contact is geweest met het VrijwilligersPunt (87,5%) is tevreden over de openingstijden. De respondenten die in contact zijn geweest met het VrijwilligersPunt geven de hulp die zij hebben ontvangen bij het vinden van vrijwilligerswerk gemiddeld een 6,5, waarvan het hoogste cijfer een 9 is en het laagste cijfer een 0.

Vrouwen hebben meer behoefte aan een fysieke balie (24,6%) dan mannen (15,5%). Alleenstaanden hebben meer behoefte aan een fysieke balie (30,6%) dan mensen die samenwonen met hun ouders (12%). De behoefte aan een fysieke balie voor vrijwilligerswerk neemt toe naarmate men ouder wordt, tot het toppunt van de leeftijdsgroep 51 - 60 jaar (31,3%). De behoefte bij mensen die ouder zijn dan 60 jaar neemt vervolgens drastisch af. Respondenten die arbeidsongeschikt of werkloos zijn hebben de meeste behoefte aan een fysieke balie voor vrijwilligerswerk (36,5%), terwijl ondernemers (12%) en gepensioneerden (17%) hier juist weinig behoefte aan hebben. De mensen die in het verleden vrijwilligerswerk hebben gedaan (33,3%) en de mensen die erover nadenken om vrijwilligerswerk te doen (58,3%) hebben ook vrij veel behoefte aan een fysieke balie.

Hoofdstuk 8. Conclusie

De aanleiding van het onderzoek is dat MET meer wil weten over de bekendheid en interesse in het VrijwilligersPunt. Tevens ervaren de leden van Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg uitdagingen bij het werven van vrijwilligers. Daarnaast heeft dit onderwerp de persoonlijke interesse van de onderzoeker.

Het onderzoek is begonnen met de vraag: *Hoe kunnen meer bewoners van Heerhugowaard gestimuleerd worden om vrijwilligerswerk te doen?* Om hierachter te komen is er een literatuuronderzoek uitgevoerd, zijn er interviews gehouden en is er een online enquête verspreid. Wat kunnen wij na 5 maanden onderzoek concluderen?

Uit het literatuuronderzoek komen een aantal aanknopingspunten naar voren. Zo is het duidelijk geworden dat het vrijwilligerslandschap is veranderd. In de afgelopen jaren is er een trend zichtbaar dat er hogere eisen gesteld worden aan de vrijwilligerssector en de vragen complexer en langduriger zijn. Dit zet de relatie tussen vrijwilliger en vrijwilligersorganisatie onder druk (Molenaar, 2018). Dit komt ook naar voren tijdens de interviews met de zes vrijwilligersorganisaties. Zij krijgen meer en uitdagendere vraagstukken te verwerken. Daarnaast zien zij ook dat er een nieuwe groep vrijwilligers is ontstaan. Deze groep lijkt meer extrinsiek gemotiveerd, blijven minder lang in dienst, zijn meer gericht op hun eigen ontwikkeling en zijn vaak jonger. Daarnaast zijn het regelmatig mensen die zelf een rugzak meenemen en meer ondersteuning nodig hebben.

De vrijwilligersorganisaties gaven aan dat naast de bovenstaande veranderingen werving ook moeilijker wordt. Het gevoel komt naar voren dat minder vrijwilligers meer werk moeten doen. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat het percentage van mensen dat vrijwilligerswerk doet vrijwel gelijk is gebleven in de afgelopen 30 jaar, namelijk 49% van de Nederlanders van 15 jaar en ouder (Schmeets & Arends, 2017). Waarschijnlijk is er nu wel meer vraag naar vrijwilligers dan in de afgelopen 30 jaar.

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat mensen vooral vrijwilligerswerk doen, omdat zij de wens hebben om te helpen, zich nuttig willen voelen, plichtsbesef, persoonlijke ontwikkeling en nieuwe vaardigheden leren, carrièremotieven, vrijetijdsbesteding en het opdoen van sociale contacten (Schmeets & Arends, 2017). Factoren zoals wederkerigheid, gevraagd worden, waardering, de grenzen tussen vrijwilligers en hulpbehoevenden en de grenzen in het algemeen spelen ook een rol (Meershoek, 2014). Deze factoren zijn ook deels terug te zien in de interviews en de enquête. De vrijwilligers zijn vooral gemotiveerd om vrijwilligerswerk te doen, omdat ze mensen willen ondersteunen, het waarde toevoegt aan hun leven en ze zich betrokken voelen bij de organisatie. Vrijwilligerswerk levert plezier en ontspanning op en het wordt gezien als een goede tijdsbesteding. Vrijwilligers zijn verdeeld over de motieven carrière, persoonlijke ontwikkeling, houvast dagelijkse of wekelijkse routine en dagelijkse afleiding.

Een andere belangrijke factor, vooral voor een duurzaam vrijwilligersbeleid, is spanning en stress. Bijna één op de vijf vrijwilligers geeft aan spanning en stress te voelen. Daarnaast is het een belangrijke reden voor vrijwilligers om te stoppen met hun vrijwilligerswerk. Hoewel carrièremotieven en persoonlijke ontwikkeling een kleine rol spelen in de motivatie voor vrijwilligerswerk is je niet verder kunnen ontwikkelen wel een belangrijke reden om te stoppen met vrijwilligerswerk.

Alle bestudeerde onderzoeken zijn gericht op vrijwilligers. Het is juist interessant om onderzoek te doen naar de mensen die geen vrijwilligerswerk uitvoeren. Uit dit onderzoek blijkt dat mensen vooral geen vrijwilligerswerk doen, omdat het teveel tijd kost en dat ze al teveel mensen om hun heen ondersteunen. Een groot deel van de mensen geeft aan wel vrijwilligerswerk te willen doen als het aan hun wensen voldoet, maar weten niet of er vacatures zijn die bij hun wensen passen. Tegelijkertijd wil maar een klein deel van deze mensen geïnformeerd worden over vrijwilligerswerk. Het ideale vrijwilligerswerk voor de mensen die geen vrijwilligerswerk doen ziet er als volgt uit. Zij willen uitvoerend werk in de zorg en welzijn, hulpdiensten, natuur of sportverenigingen doen. Zij zouden 1 - 3 uur vrijwilligerswerk willen doen en flexibel op basis van losse projecten.

In het onderzoek werd ook gekeken naar vrijwillige inzet. Vrijwillige inzet zijn vrijwillige activiteiten die je voor andere mensen doet dat niet georganiseerd verloopt. Vooral veel vrijwilligers doen aan vrijwillige inzet. Het wordt voornamelijk voor medebewoners van Heerhugowaard gedaan (geen burens of familie), burens en familie. De ondersteuning is vrij breed maar vooral op het gebied van gezelschap, computer & administratie, sport en vervoer. BUUV is een initiatief dat vrijwillige inzet tussen inwoners faciliteert. Ruim 40% van de respondenten kent BUUV, echter een klein deel heeft gebruik gemaakt van de dienst. De mensen die er gebruik van hebben gemaakt geven de organisatie gemiddeld een 5,4 en de match een 3,8.

Bij het VrijwilligersPunt kunnen inwoners van Heerhugowaard terecht met hun vragen over vrijwilligerswerk. Het VrijwilligersPunt is onderdeel van Platform Vrijwilligers Welzijn & Zorg. Eén op de vijf mensen heeft behoefte aan een fysieke balie waar ze advies en informatie kunnen krijgen over vrijwilligerswerk. Ze zien deze balie het liefst in het gemeentehuis. Bijna de helft van deze mensen (16) zijn in contact geweest met het VrijwilligersPunt. Deze mensen zijn tevreden met de openingstijden en geven de hulp die zij hebben ontvangen bij het vinden van vrijwilligerswerk gemiddeld een 6,5.

Hoofdstuk 9. Aanbevelingen

9.1 Stimuleren van vrijwilligerswerk

- Betere voorlichting en informatie zouden de Onbekenden verder kunnen helpen. Vacatures en algemene informatie over vrijwilligerswerk moeten makkelijk gevonden kunnen worden. Deze informatie kan dan het beste gedeeld worden via de website van de vrijwilligersorganisaties of via de website van de vrijwilligersvacaturebank. Een kanttekening hierbij is dat maar een klein deel van de onbekenden aangeeft geïnformeerd te willen worden over vrijwilligerswerk.
- Inwoners die gebruik maken van het leefbaarheidsfonds, die als tegenprestatie vrijwilligerswerk moeten doen, via het VrijwilligersPunt begeleiden naar passend vrijwilligerswerk.
- Richt de werving van vrijwilligers op mensen die pas verhuisd zijn naar Heerhugowaard. Stuur bijvoorbeeld een welkomstpakket met informatie over vrijwilligerswerk en het VrijwilligersPunt.
- Voor Vrijwilligers die een uitkering hebben of arbeidsongeschikt zijn lijkt vrijwilligerswerk belangrijker te zijn dan voor anderen groepen. Hier kan door vrijwilligersorganisaties beter op in worden gespeeld. Zo kan gekeken worden naar betere samenwerkingen met het UWV en HALTE-werk, maar ook met platformen voor bijvoorbeeld werkzoekenden zoals de Broekriem.
- De meerderheid van de vrijwilligers is via hun eigen netwerk (familie, vrienden en collega's) in contact gekomen met vrijwilligerswerk. Mond-tot-mondreclame lijkt dan ook de meest effectieve methode om mensen te werven.

9.2 De ideale vrijwilligersfunctie

Onbekenden zien de ideale vrijwilligersfunctie als volgt:

- Uitvoerende of coördinerende functie.
- In de zorg en welzijn, natuur, hulpdiensten en wijk- of buurtcentra.
- Tussen de 1-3 uur per week.
- Incidenteel op een flexibele basis.

Als op bovenstaande kenmerken wordt ingespeeld is de kans groter dat meer mensen gestimuleerd worden voor vrijwilligerswerk.

9.3 Wegnemen van barrières

Een andere manier om vrijwilligerswerk te stimuleren is om barrières weg te nemen. Zo denken veel Onbekenden dat Vrijwilligerswerk veel tijd in beslag neemt en dat ze al veel mensen om hun heen ondersteunen. In de realiteit wordt er gemiddeld rond de 4 uur per week aan vrijwilligerswerk besteed. Door de werkelijke tijdsbesteding beter te communiceren kan dit beeld veranderen. Door mensen te wijzen op mogelijkheden voor aanpassingen in het huis of mantelzorgondersteuning kan ruimte vrij komen voor vrijwilligerswerk.

9.4 Van motivatie naar stimulatie

In het algemeen kunnen inwoners van Heerhugowaard vooral gestimuleerd worden door in te zetten op de volgende motivaties:

- Ondersteunen van mensen.
- Toegevoegde waarde voor hun leven.

- Betrokken voelen bij de organisatie.
- Plezier en ontspanning.
- Een goede tijdsbesteding.

Deze motivaties worden benoemd door zowel de Overwegers, de Vrijwilligers als de Ex-Vrijwilligers.

Daarnaast kan er bij bepaalde groepen op specifieke motivaties worden ingezet:

- Hbo en universitair geschoolde mensen worden vooral gemotiveerd door de mogelijkheid voor persoonlijke ontwikkeling en zien het als toegevoegde waarde voor hun carrière.
- Mensen met een voortgezet onderwijs opleidingsniveau vinden houvast in hun dagelijkse of wekelijkse routine belangrijk.
- Ondernemers worden vooral gemotiveerd door de mogelijkheid voor persoonlijke ontwikkeling.
- Mensen die werkeloos of arbeidsongeschikt zijn worden vooral gemotiveerd omdat het ze houvast geeft in hun dagelijkse of wekelijkse routine, afleiding geeft van hun dagelijkse zorgen en door de mogelijkheid voor persoonlijke ontwikkeling.
- Mensen tussen de 31 - 40 jaar worden vooral gemotiveerd door de mogelijkheid voor persoonlijke ontwikkeling.
- Mensen tussen de 21 - 30 jaar worden gemotiveerd door carrièremogelijkheden en afleiding van dagelijkse zorgen.
- Alleenstaanden worden vooral gemotiveerd omdat het ze houvast geeft in hun dagelijkse of wekelijkse routine en afleiding geeft van hun dagelijkse zorgen.
- Mensen die verhuisd zijn naar Heerhugowaard en vrijwilligerswerk zijn gaan doen, doen dit vooral om afleiding te hebben van de dagelijkse zorgen, houvast te hebben voor dagelijkse of wekelijkse routine en persoonlijke ontwikkeling.

9.5 Het behouden van Vrijwilligers

In het onderzoek is niet alleen gekeken naar de motivatie, maar ook naar factoren die van invloed zijn in het behouden van vrijwilligers:

- Spanning en stress speelt bij bijna 1 op de 5 Vrijwilligers een rol en is bovendien een belangrijke motivatie voor het vertrek van de Ex-vrijwilliger. Vooral jonge vrijwilligers, mensen die veel uren werken en al langere tijd vrijwilliger zijn ervaren spanning en stress. Vrijwilligersorganisaties zouden de vrijwilligers beter kunnen beschermen om overbelasting te voorkomen. Zo kunnen er duidelijke grenzen worden aangegeven en moet het onderwerp bespreekbaar gemaakt worden. Voor een duurzaam vrijwilligersbeleid is het belangrijk om hieraan te werken.
- Voor een vrij grote groep Ex-vrijwilligers speelde (nieuw) werk een rol. Hierin zou de vrijwilligersorganisatie of het VrijwilligersPunt samen met de vrijwilliger kunnen zoeken naar oplossingen. Mogelijk een andere invulling van de functie, een andere functie of een functie bij een andere organisatie dat beter past naast het (huidige) werk.
- Het is interessant om te zien dat persoonlijke ontwikkeling en carrièremogelijkheden niet een motief zijn om te starten met vrijwilligerswerk, maar wel om er te vertrekken. Binnen of buiten de organisatie zou beter gekeken kunnen worden naar doorgroeimogelijkheden in de breedte of de diepte. Net als betaald werk is het belangrijk dat vrijwilligerswerk interessant blijft. Dit raakt mogelijk andere belangrijke motieven zoals plezier en ontspanning, een goede tijdsbesteding en de toegevoegde waarde voor het leven van de Vrijwilliger.

9.6 Vrijwillige inzet

- Vrijwillige inzet wordt vooral door de Vrijwilligers gedaan. Dit kan extra druk opleveren voor de Vrijwilliger die toch al onder druk staat. Voor een duurzaam vrijwilligersbeleid zou het zeer nuttig zijn om een goed beeld te krijgen van hoe en op wat voor manier Vrijwilligers zich vrijwillig inzetten. Op deze manier kan men werken aan een goede balans tussen vrijwilligerswerk, vrijwillige inzet en andere belangrijke domeinen van de vrijwilliger.
- Hoe kunnen meer mensen die geen vrijwilligerswerk doen zich meer vrijwillig inzetten? Uit dit onderzoek blijkt dat de Onbekenden zich vrij weinig vrijwillig inzetten. BUUV is een middel om dit te bereiken. Op het moment van het onderzoek maakt slechts een kleine groep gebruik van BUUV en is de tevredenheid over de organisatie en de match vrij laag. BUUV is bekend bij de helft van de mensen. De uitdaging ligt vooral in het omzetten van bekendheid naar gebruikmaking van de dienst. Daarnaast zou het helpen als de kwaliteit van de organisatie en de match verbeterd zou worden. Hierdoor zou de ervaring van de mensen die er gebruik van maken beter worden waardoor de kans groter is dat zij hun positieve ervaring delen. Tevens zou de bekendheid onder jongeren mensen (10 - 30 jaar) verbeterd kunnen worden.

9.7 VrijwilligersPunt

- Gezien de resultaten lijkt er behoefte te zijn aan een VrijwilligersPunt. Ongeveer 1 op de 5 respondenten geeft aan hier behoefte aan te hebben. Vooral de bekendheid van het VrijwilligersPunt is een verbeterpunt. Nu kennen ongeveer 10% van de respondenten het VrijwilligersPunt. Vooral mensen die arbeidsongeschikt of werkloos zijn, de Ex-vrijwilligers, Overwegers en mensen tussen de 51 - 60 jaar hebben behoefte aan een fysiek informatiepunt voor vrijwilligerswerk.

9.8 Toekomstig onderzoek

9.8.1 Gezinssamenstelling

De antwoordcategorie *Samenwonend met kinderen* kan het beste veranderd worden naar *Getrouwd/samenwonend met thuiswonende kinderen*. Bepaalde mensen die getrouwd zijn met kinderen antwoordde dat ze *Getrouwd/samenwonend met partner* zijn i.p.v. *Samenwonend met kinderen*.

9.8.2 Onbekenden

Er blijken duidelijke verschillen te zijn tussen mensen die vrijwilligerswerk doen en de mensen die dat niet doen. Het zou interessant zijn om deze groep verder te onderzoeken.

9.8.3 Vrijwilligerspunt

In dit onderzoek werd de bekendheid van het VrijwilligersPunt alleen gevraagd aan de mensen die behoefte hebben aan een fysieke balie. De vraag over de bekendheid van het VrijwilligersPunt in een volgend onderzoek aan alle respondenten vragen.

9.8.4 Spanning en stress

Spanning en stress spelen een belangrijke rol bij een aantal groepen. Om vrijwilligerswerk aantrekkelijk te houden voor toekomstige vrijwilligers en om ze te behouden zou het nuttig zijn om hier meer onderzoek naar te doen.

Literatuurlijst

- Becker, A. (2009). *Ageing and the importance to motivate volunteering*. (Master Thesis Erasmus University Rotterdam). Rotterdam: Erasmus University Rotterdam.
- Broek van den, A., Knulst, W. & Niggebrugge, D. (1997). *Trends in de tijdsbesteding van de Nederlandse bevolking, 1975-1995*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Meershoek M. (2014). *Vrijwilligers gezocht: Een mixed methods studie naar de motivatiefactoren vooraf en tijdens vrijwillige inzet*. (Masterthesis Bestuurskunde - Organisatie & Management). Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen.
- Molenaar M. (2018). *De spagaat tussen hulp bieden en vrijwilligers beschermen*. Geraadpleegd op 9 juli 2018, van <https://www.nov.nl/nieuws+en+blogs/1042155.aspx?t=Onderzoek%3a+De+spagaat+tussen+hulp+bieden+en+vrijwilligers+beschermen>
- Schmeets H. & Arends J. (2017). *Vrijwilligerswerk: wie doet het?* (Statistische Trends). Den Haag: CBS.
- TNS Opinion & Social (2011). *Harmonised numbers for services of social values*. (Eurobarometer). Brussel: Europees Parlement.
- TNS Opinion & Social (2011). *Vrijwilligerswerk en Solidariteit tussen de generaties*. (Eurobarometer). Brussel: Europees Parlement.

Bijlage 1. Statistische analyse persoonlijke kenmerken

In dit onderdeel zijn de uitgebreide statistische gegevens te vinden die aan de grondslag liggen van de eerdergenoemde profielen.

Persoonlijke kenmerken

Om een goed beeld te krijgen van wie de respondenten zijn, zijn er een aantal persoonlijke vragen gesteld. Dit deel van de rapportage is beschrijvend.

Wijken

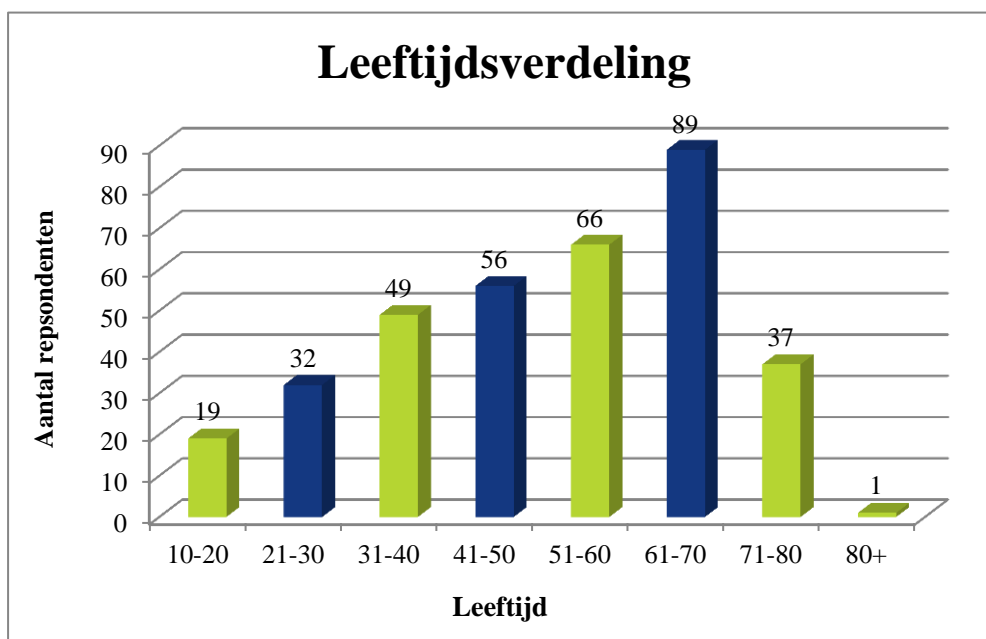
De meeste Vrijwilligers komen uit de Schilderswijk (10,5%), Bomen/Recreatiewijk (9,4%), De Noord (9,2%), en de Edelstenenwijk (8,6%). Het is vooral opvallend dat er veel Vrijwilligers uit De Noord komen aangezien dit één van de dunbevolktste wijken is van Heerhugowaard. Daarentegen zijn er relatief weinig vrijwilligers uit Oostertocht (5,4%), Molenwijk (3,8%) en Stad van de Zon (3,2%).

Geslacht

Er hebben in totaal 236 vrouwen (64,5%) de enquête ingevuld, 129 mannen (35,2%) en 1 persoon (0,3%) heeft aangegeven tot geen van beiden te behoren.

Leeftijd

Er is een interessante opbouw te zien in de leeftijdsverdeling. Het aantal respondenten neemt toe van jong naar oud. Vooral de groep tussen de 61-70 jaar is zwaar vertegenwoordigd. De jongste respondent is 14 jaar jong en de oudste respondent is 81 jaar oud. De gemiddelde leeftijd is 51 jaar.

Onderwijsniveau

Het onderwijsniveau van de respondenten is vrijwel gelijk verdeeld tussen voortgezet onderwijs (28,3%), middelbaar beroepsonderwijs (35,8%) en hoger beroepsonderwijs (30,2%). Enkele respondenten hebben basisschoolniveau of wetenschappelijk niveau.

Gezinssituatie

Bijna de helft van alle respondenten is getrouwd of woont samen met partner. Bijna 20% van de respondenten is alleenstaand en 17,5% woont samen met kinderen. Een klein deel van de respondenten woont samen met ouders, in een éénouder gezin of heeft een andere samenlevingsvorm.

Werkstatus

De werkstatus van de respondenten is divers. De grootste groep (23%) werkt deeltijd in loondienst, gevolgd door voltijd in loondienst (17,2%). Andere grote groepen zijn gepensioneerden die deeltijd hebben gewerkt, arbeidsongeschikten, huismannen/huisvrouwen en gepensioneerden die deeltijd hebben gewerkt. Studenten, ondernemers en werklozen vormen kleine groepen respondenten. Het is interessant om te zien dat meer dan 14% van de respondenten meerdere werkstatussen heeft.

Branche

De meeste respondenten werken of hebben in de gezondheidszorg en welzijnssector gewerkt (26,0%), gevolgd door de overheid (13,7%), detailhandel (12,8%) en onderwijs (10,7%). Andere veelgenoemde branches zijn techniek, horeca en financiële dienstverlening. Relatief weinig respondenten werken in de energie/gas/watervoorzieningen, sport, recreatie, beveiliging en makelaardij.

Bijlage 2. Respondenten die vrijwilligerswerk doen

Onderstaande analyse gaat over de respondenten die vrijwilligerswerk doen. Met vrijwilligerswerk wordt werk bedoeld dat in enig georganiseerd verband en onverplicht wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving. Er kan sprake zijn van geen vergoeding, vrijwilligersvergoeding of een onkostenvergoeding. Er zijn 257 respondenten die op het moment van het onderzoek vrijwilligerswerk deden.

Persoonlijke gegevens

Hieronder volgt de analyse van de Vrijwilligers ten opzichte van de persoonlijke gegevens:

- Van de mensen die hebben aangegeven vrijwilligerswerk te doen is 62% vrouw en 38% man. Relatief gezien doen meer mannen vrijwilligerswerk (75,2%) dan vrouwen (67,8%). De Vrijwilliger is gemiddeld 52 jaar oud. Dit komt overeen met het gemiddelde van alle respondenten.
- Het onderwijsniveau van de respondenten is vrijwel gelijk verdeeld tussen voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger beroepsonderwijs. De respondenten die middelbaar beroepsonderwijs hebben gedaan doen relatief minder vrijwilligerswerk (62,4%). Enkele respondenten hebben basisschoolniveau of wetenschappelijke niveau.
- Opvallend is dat de grootste groep Vrijwilligers uit de Noord komt (11,3%), gevolgd door de Schilderswijk (10,5%) en de Bomenwijk/Recreatiewijk (9,7%).
- Ruim de helft van de Vrijwilliger is getrouwd/samenwonend met partner (52%), gevolgd door samenwonend met kinderen (19%) en alleenstaand (18%). Eénoudergezinnen (3%) en samenwonend met ouders (8%) vormen kleinere groepen.
- De werkstatus van de Vrijwilligers is vrij sterk verdeeld. De grootste groep vormen loondienst in deeltijd (17,4%), gepensioneerden die voltijd hebben gewerkt (15,0%) en loondienst in voltijd (13,0%). Huismannen/vrouwen, arbeidsongeschikten en gepensioneerden die parttime hebben gewerkt vormen tevens grote groepen.
- Veruit de grootste groep Vrijwilligers werken of hebben gewerkt in de gezondheidszorg/welzijn (26%), gevolgd door de overheid (16%) en detailhandel (11%).
- De helft van de Vrijwilligers kennen vrienden (57%) en familie (51%) die vrijwilligerswerk doen. Tevens kennen ze veel bekenden van verenigingen die vrijwilligerswerk (36%) doen. Slechts een kleine groep kent geen mensen in hun omgeving die vrijwilligerswerk doen (15%). Bijna elke Vrijwilliger kent vrijwilligers uit meerder groepen.

Rol vrijwilligerswerk

Van de Vrijwilligers geeft 76,7% aan uitvoerend vrijwilligerswerk te doen. Een bestuurlijk functie wordt door 29,6% van de mensen bekleed, 20,2% heeft een coördinerende functie en 10,1% een beleidsfunctie. Het is opvallend dat het totaal op 151,8% uitkomt wat inhoudt dat een groot deel van de vrijwilligers meerdere rollen vervult. In totaal vervullen 88

respondenten (24,4%) meerdere rollen. Vooral het coördineren en uitvoeren wordt gecombineerd in één of meerdere functies.

Motivatie voor vrijwilligerswerk

Naast de motivaties die voor alle respondenten belangrijk zijn worden Vrijwilligers in verschillende rollen op verschillende manier gemotiveerd:

- Vrijwilligers die uitvoerend werk doen, doen dit vooral vanuit het persoonlijke ontwikkelingsmotief (47,8%).
- Vrijwilligers die coördinerend werk doen ervaren relatief veel spanning en stress (32,6%), vinden het vrijwilligerswerk van toegevoegde waarde voor hun carrière (51,0%) en doen vrijwilligerswerk om zich persoonlijk te ontwikkelen (55,8%).
- Vrijwilligers die in een bestuursfunctie zitten ervaren relatief veel spanning en stress (32,4%) en doen vooral vrijwilligerswerk om zich persoonlijk te ontwikkelen (54,8%).
- Beleidsmakers doen vooral vrijwilligerswerk voor de persoonlijke ontwikkeling (57,7%).

Dienstverband

Qua aantal jaren in dienst zijn uitvoerders relatief kort in dienst tussen de 1 en 5 jaar (34%). Coördinatoren zijn relatief lang in dienst tussen de 10 en 20 jaar (26,9%). Beleidsmakers zijn vooral tussen de 5-10 jaar in dienst (34,6%), bestuurders zijn veelal meer dan 20 jaar in dienst (36,8%).

Type vrijwilligersorganisatie

Veruit het grootste deel van de respondenten doet vrijwilligerswerk in een zorg- en welzijnsorganisatie (44,0%), gevolgd door sportverenigingen (23,7%) en wijk- of buurtcentra (16,7%). Daarnaast worden ook hobby en gezelligheidsverenigingen, onderwijs en religieuze instellingen genoemd. Er is ook een vrij grote groep die in een andere categorie dan genoemd vrijwilligerswerk doet. Veelgenoemde type organisaties zijn kunst en cultuur en het azc.

Type vrijwilligersorganisatie en motivatie

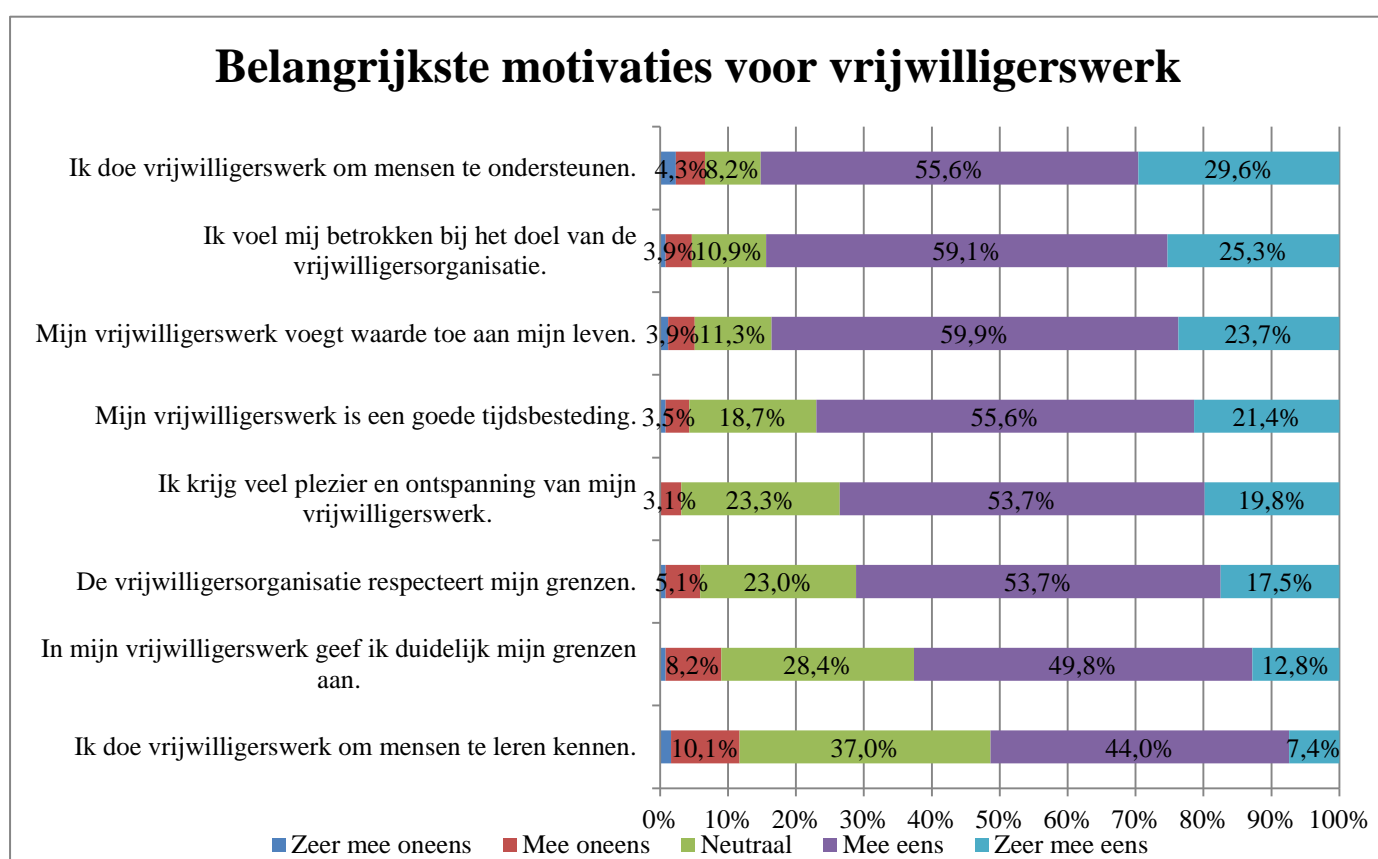
- Vrijwilligers die in de zorg en welzijn werken doen dit vooral om houvast te hebben in hun dagelijkse of wekelijkse routine (41,5%).
- Vrijwilligers die bij sportverenigingen werken doen dit vooral om zich persoonlijk te ontwikkelen (53,4%), wonen samen met kinderen (34,4%), hebben een hoger beroepsonderwijs afgerond en zijn vaak man (52,5%).
- Vrijwilligers die bij wijk- of buurtcentra werken doen dit vooral omdat het van toegevoegde waarde is voor hun carrière (42,9%), om houvast te hebben in hun dagelijkse of wekelijkse routine (39,0%), afleiding te hebben van hun zorgen (40,0%) en hebben voortgezet (41,9%) of middelbaar beroepsonderwijs (39,5%) afgerond.
- Vrijwilligers bij religieuze instellingen geven aan dat ze vrijwel geen stress ervaren (5,6%), doen vrijwilligerswerk om afleiding te hebben van hun zorgen (42,1%) en werken relatief vaak 9 - 20 uur per week (26,1%).

‘Van horen zeggen’

De grootste groep vrijwilligers heeft via vrienden voor het eerst gehoord over het vrijwilligerswerk dat ze nu uitvoeren (23,0%), gevolgd door een advertentie in de krant (10,5%) en familie (9,7%). De eerste kennismaking verloopt zelden via een folder, website VCRA of het VrijwilligersPunt. Er is een grote groep respondenten die op een andere manier in contact is gekomen met vrijwilligerswerk (37,0%), zoals via de school van de kinderen, een sportclub, MET-medewerker of via hun werk.

Motivatie voor vrijwilligerswerk

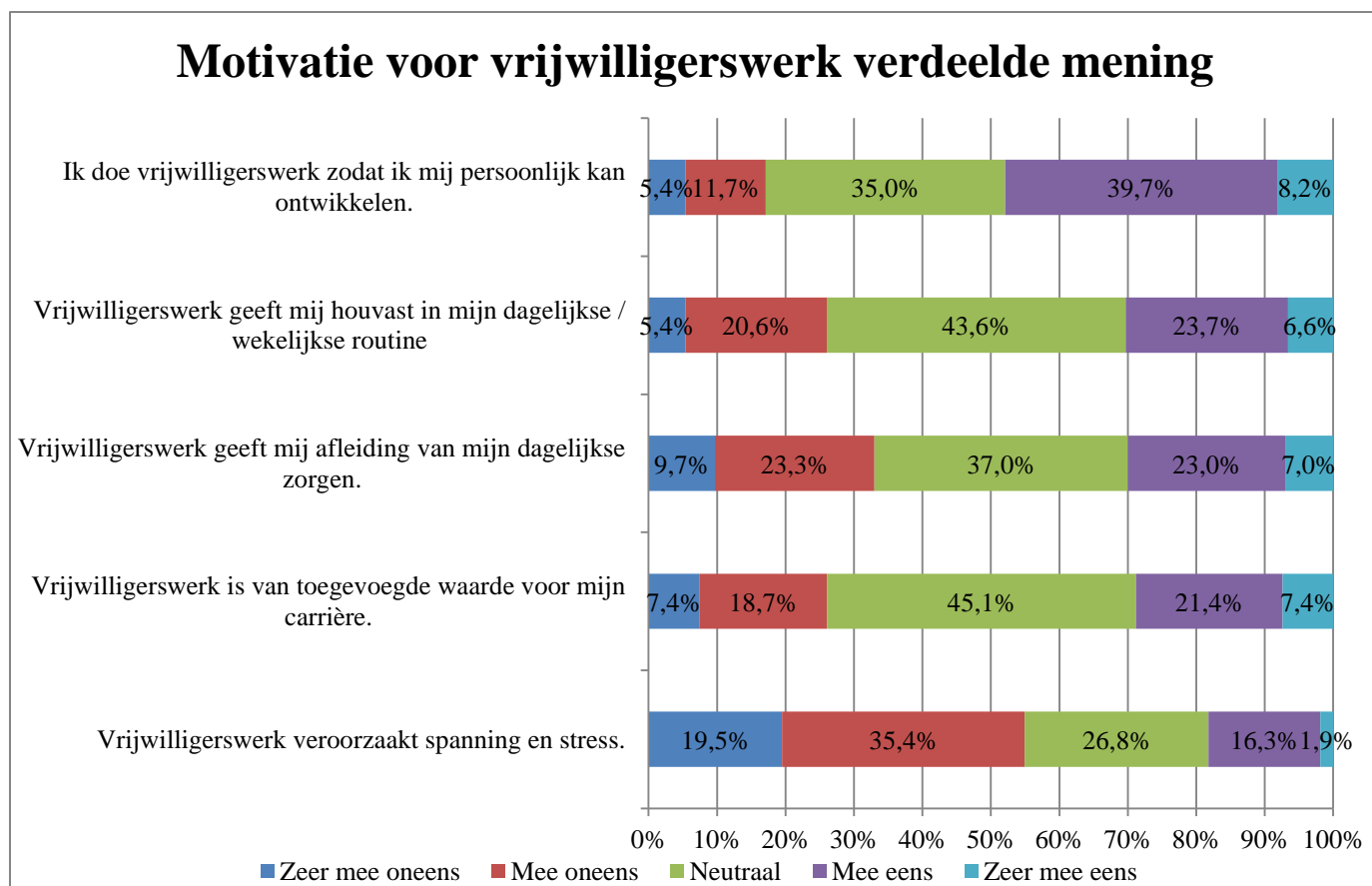
Onderstaande grafiek geeft de motivaties voor vrijwilligerswerk aan op volgorde van belang voor de vrijwilligers. Het percentage zeer mee oneens ontbreekt, omdat het een te klein aantal is om duidelijk weer te geven in de grafiek.

De belangrijkste motivaties om vrijwilligerswerk te doen zijn: om mensen te ondersteunen (85,2%), omdat de vrijwilliger zich betrokken voelt bij het doel van de vrijwilligersorganisatie (84,4%) en omdat het waarde toevoegt aan het leven van de vrijwilliger (83,6%).

De overgrote meerderheid vindt vrijwilligerswerk een goede tijdsbesteding, slechts 4,3% van de respondenten vindt dit niet. Het levert de meeste vrijwilligers dan ook plezier en ontspanning op. Een groot deel van de vrijwilligers geven duidelijk hun grenzen aan (62,6%), een kleine groep heeft hier moeite mee (9,0%). De vrijwilligers zijn van mening dat de vrijwilligersorganisatie hun grenzen respecteert (70,2%), slechts 5,9% van de respondenten geeft aan dat dit niet gebeurt. Bijna een kwart van de vrijwilligers antwoordt neutraal.

Onderstaande grafiek geeft de motivaties voor vrijwilligerswerk aan waar de vrijwilligers verdeeld over zijn.

Hieronder volgt een verdere verdieping van motivaties waarvan de meningen verdeeld zijn:

Persoonlijke ontwikkeling

Persoonlijke ontwikkeling is een minder belangrijk motief voor Vrijwilligers. Het speelt echter voor bepaalde groepen wel een belangrijke rol. Persoonlijke ontwikkeling speelt bij ondernemers (68,4%), mensen die werkeloos of arbeidsongeschikt zijn (56,8%) en bij vrijwilligers tussen de 31 - 40 jaar (70,6%) een grotere rol. Tevens blijkt persoonlijke ontwikkeling voor meer mensen belangrijker te worden naarmate het opleidingsniveau toeneemt. Vrouwen (53,9%) zien vrijwilligerswerk meer als een manier om zich persoonlijk te ontwikkelen dan mannen (44,9%).

Toegevoegde waarde voor carrière

Toegevoegde waarde voor carrière wordt door Vrijwilligers als een minder belangrijk motief gezien. Het speelt echter voor bepaalde groepen een belangrijkere rol dan voor anderen. Vrijwilligers in loondienst (42,1%), 21 - 30 jarigen (57,2%), samenwonenden met ouders (42,1%) en mannen (32,9%) zien vrijwilligerswerk als toegevoegde waarde voor hun carrière. Tevens vindt men vrijwilligerswerk meer van toegevoegde waarde voor hun carrière naarmate men een hogere opleiding heeft.

Spanning en stress

Er zijn bepaalde groepen die meer of minder stress ervaren in hun vrijwilligerswerk. Relatief veel Vrijwilligers in loondienst ervaren stress en spanning (23,9%), terwijl onder gepensioneerden relatief weinig mensen aangeven stress en spanning te ervaren (16,0%). Qua leeftijd ervaren vooral Vrijwilligers tussen de 21 - 30 jaar (23,8%) en 31 - 40 jaar (23,7%) spanning en stress. De Vrijwilligers tussen 61 - 70 jaar (17,1%) ervaren minder spanning en stress. Er geven relatief meer mannen (22,7%) dan vrouwen (15,6%) aan stress te ervaren. De mensen die tussen de 9 en 20 uur werken ervaren vooral stress (38,5%). De stress lijkt toe te nemen des te meer uren men aan vrijwilligerswerk besteed.

Houvast geven dagelijkse/wekelijkse routine

De meningen of vrijwilligerswerk houvast geeft zijn sterk verdeeld onder de vrijwilligers. Vooral mensen die arbeidsongeschikt en werkeloos zijn (61,7%), gepensioneerden (37,7%) en voor alleenstaanden is dit motief belangrijk. Vrijwilligers met een voortgezet onderwijs opleidingsniveau (39,8%) geven aan dat vrijwilligerswerk houvast geeft aan hun leven. Houvast geven aan de dagelijkse/wekelijkse routine is ook een motief voor vrijwilliger die tussen de 4 en 8 uur per week werken (33,9%) en tussen de 9 en 20 uur per week werken (66,7%).

Afleiding van dagelijkse zorgen

De meningen of vrijwilligerswerk afleiding geeft van dagelijkse zorgen zijn sterk verdeeld onder de vrijwilligers. Vooral voor de mensen die arbeidsongeschikt en werkeloos zijn (48,9%), vrijwilligers tussen de 21 - 30 jaar (38,1%) en 51 - 60 jarigen (37,6%) en alleenstaanden (33,5%) geeft vrijwilligerswerk afleiding van dagelijkse zorgen. Afleiding van dagelijkse zorgen is ook een motivatie voor de vrijwilligers die tussen de 4 en 8 uur per week werken (38,9%) en tussen de 9 - 20 uur per week werken (60,7%).

Type vrijwilligerswerk

Er is een interessante tweedeling in de tijd dat men vrijwilligerswerk doet. Iets meer dan de helft van de vrijwilligers doet meer dan 5 jaar vrijwilligerswerk, waarvan een relatief grote groep meer dan 20 jaar werkt. Iets minder dan de helft van de groep doet minder dan 5 jaar vrijwilligerswerk.

Bijna de helft van de vrijwilligers doet 4 - 8 uur per week vrijwilligerswerk. Veel vrijwilligers doen ook 1-3 uur per week vrijwilligerswerk (33,1%). Er is ook nog een vrij grote groep die 9 - 20 uur vrijwilligerswerk doet (13,2%).

Nieuwe bewoners en vrijwilligerswerk

Van alle vrijwilligers zijn 191 (74,3%) niet geboren in Heerhugowaard. Van deze groep zijn 54 mensen (28,3%) vrijwilligerswerk gaan doen toen ze net verhuisd waren naar Heerhugowaard. Van de vrijwilligers die pas verhuisd zijn is vooral het motief afleiding van zorgen, houvast voor de dagelijkse/wekelijkse routine en persoonlijke ontwikkeling belangrijk.

Bijlage 3. Respondenten die in het verleden vrijwilligerswerk hebben gedaan

Onderstaande analyse gaat over de respondenten die langer dan een jaar geleden vrijwilligerswerk hebben gedaan en het nu niet meer doen. Deze mensen worden de Ex-vrijwilligers genoemd. Er zijn in totaal 66 respondenten die langer dan een jaar geleden vrijwilligerswerk hebben gedaan.

Persoonlijke kenmerken

Hieronder volgt de analyse van de Ex-vrijwilligers ten opzichte van de persoonlijke gegevens:

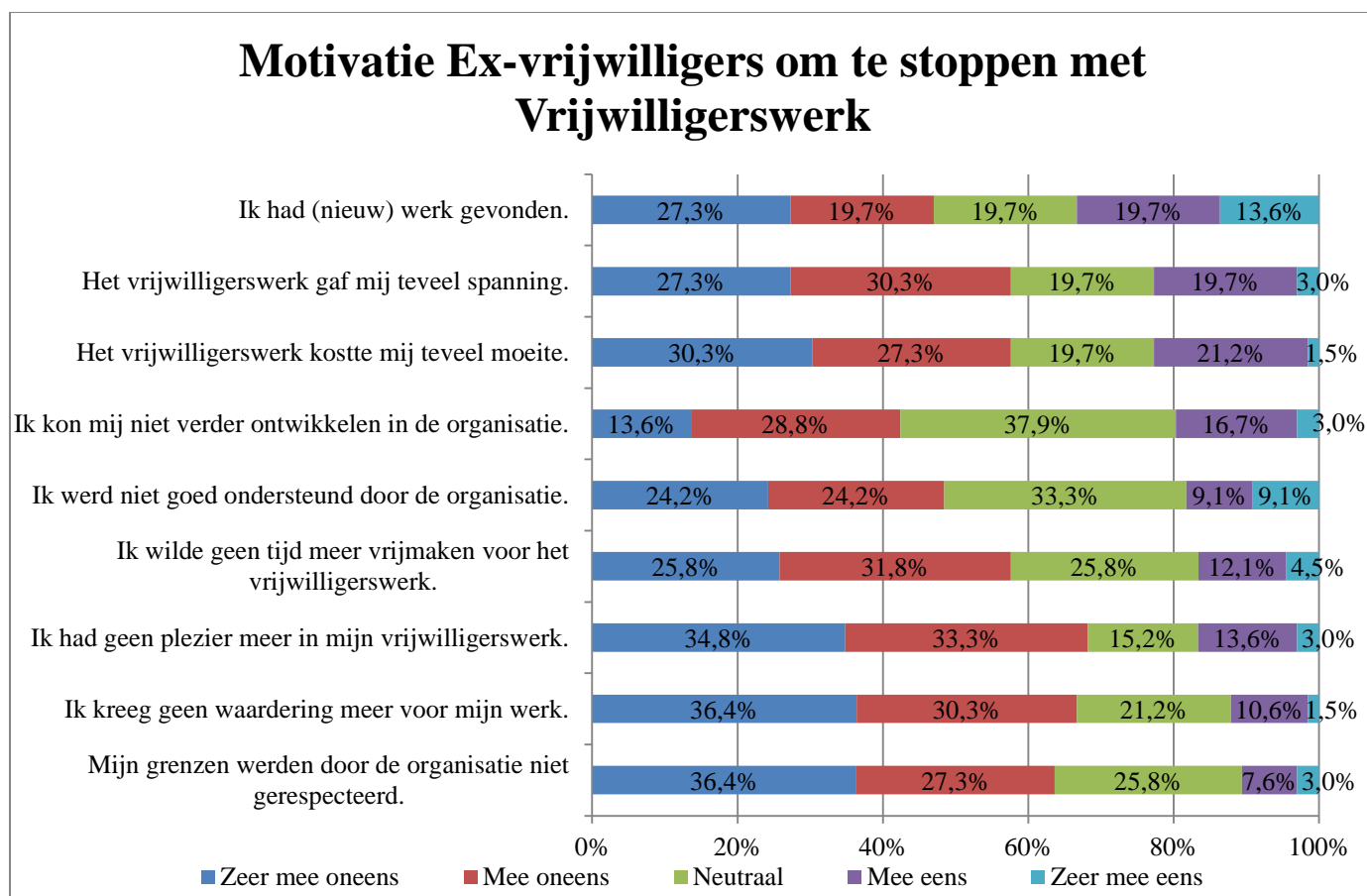
- Er zijn relatief veel vrouwen onder de Ex-vrijwilligers (74,2%).
- Opvallend is dat er relatief veel mensen in de Rivierenwijk (13,6%), Edelstenenwijk (10,6%) en de Bomenwijk/Recreatiewijk (10,6%) wonen. In vergelijking met het gemiddelde komen er veel mensen uit de Rivierenwijk en weinig uit De Noord.
- De gemiddelde leeftijd is 51 jaar. De jongste Ex-vrijwilliger is 20 jaar en de oudste 80 jaar. Een relatief kleine groep (19,2%) is onder de 40 jaar.
- Een grote groep van de Ex-vrijwilligers zijn getrouwd of wonen samen met een partner (45,5%). Tevens zijn er veel alleenstaanden (25,8%) en samenwonend met kinderen (21,2%).
- Bijna de helft van de Ex-vrijwilligers heeft als hoogst afgeronde opleiding middelbaar beroepsonderwijs (48,5%), gevolgd door voortgezet onderwijs (24,2%) en hoger beroepsonderwijs (22,7%).
- Het is opvallend dat er vrij veel Ex-vrijwilligers in loondienst werken (50,8%). Er zijn relatief weinig gepensioneerden (24,6%) en relatief veel mensen die arbeidsongeschikt zijn (16,4%).
- De meeste Ex-vrijwilligers zijn of waren in dienst in de gezondheidszorg/welzijn (37,0%) gevolgd door de detailhandel (18,5%) en relatief veel mensen uit het onderwijs (16,7%). Vrij veel mensen werken of werkten in meerdere branches.
- Vooral familie (50,2%) en vrienden (40,9%) van Ex-vrijwilligers doen vrijwilligerswerk. Er is ook een vrij grote groep die aangeeft geen bekenden te kennen die vrijwilligerswerk doen (33,3%). Veel Ex-vrijwilligers kennen vrijwilligers uit meerdere groepen.

Motivatie voor vrijwilligerswerk

De Ex-vrijwilligers geven meerdere redenen aan waarom zij vrijwilligerswerk deden. Deze komen overeen met de motivatie van de Vrijwilligers. Het ondersteunen van mensen (54,4%), iets terugdoen voor de maatschappij (42,4%) en betrokken voelen bij het doel van de organisatie (39,4%). Opvallend is dat plezier ook een belangrijke motivatie was (48,5%). Persoonlijke ontwikkeling en werkervaring opdoen speelde voor minder mensen een rol.

Motivatie om te stoppen met vrijwilligerswerk

Onderstaande grafiek geeft aan waarom Ex-vrijwilligers gestopt zijn met vrijwilligerswerk:

Er blijken meerdere redenen te zijn om te stoppen met vrijwilligerswerk. Het vinden van (nieuw) werk speelde een rol bij 33,3% van de respondenten, bij 22,7% van de respondenten speelde teveel spanning een rol, een even grote groep vond dat vrijwilligerswerk teveel moeite kostte. Ook organisatorische redenen spelen een rol om te stoppen met vrijwilligerswerk. Zo geeft 19,7% van de respondenten aan dat zij zich niet meer verder konden ontwikkelen en 18,2% werd niet goed ondersteund door de vrijwilligersorganisatie. Slechts een kleine groep Ex-vrijwilligers stopte met vrijwilligerswerk omdat ze geen waardering kregen voor hun werk (12,1%) en omdat hun grenzen niet werden gerespecteerd (10,6%).

Het is interessant om te zien dat het niet verder kunnen ontwikkelen in de organisatie een belangrijke rol speelt, terwijl persoonlijke ontwikkeling en carrièremogelijkheden een kleine rol spelen bij de motivatie voor vrijwilligerswerk. Geen waardering en plezier meer hebben in het vrijwilligerswerk speelde een kleinere rol bij het vertrek van de Ex-vrijwilligers.

Soort vrijwilligerswerk

Het soort vrijwilligerswerk wat men deed is enigszins verschillend van de mensen die nu nog vrijwilligerswerk doen. Ook hier deed de grootste groep uitvoerend vrijwilligerswerk (62,1%)

en veel kleinere aantallen deden coördinerend (13,6%), bestuurlijke (16,7%) of beleidsfuncties (7,6%) en 24,2% gaf aan een andere functie te hebben gehad waarvan de meeste functies uitvoerend bleken te zijn. Ook de Ex-vrijwilligers blijken weleens meer functies uit te hebben gevoerd. Dit is echter een kleine groep van 8 mensen (12,1%).

Type vrijwilligersorganisaties

Ook bij de Ex-vrijwilligers hebben de meeste respondenten vrijwilligerswerk gedaan in de sectoren zorg en welzijn, wijk- of buurtcentra en sportverenigingen. Opvallend is dat de groep die in wijk- of buurtcentra of voor hobby en gezelligheidsverenigingen werkte een stuk groter is.

Tijd besteed aan vrijwilligerswerk

Bij het aantal jaren dat men actief is geweest zien we een interessante ontwikkeling. Een groot deel van de Ex-vrijwilligers (66,7%), heeft vijf jaar of korter vrijwilligerswerk gedaan. Vooral de groep 1 - 2 jaar (24,2%) is groot. Het is opvallend dat de groep die tussen de 5 - 10 jaar gewerkt heeft (15,2%) en de groep tussen de 10 - 20 jaar (13,6%) ook vrij groot zijn. Terwijl men na 20 jaar diensttijd nog maar weinig vertrekt (4,5%).

Qua tijd dat besteed werd aan vrijwilligerswerk zien we dat bijna de helft van de Ex-vrijwilligers 1 - 3 uur per week vrijwilligerswerk deed, gevolgd door 4 - 8 uur (22,7%). Een duidelijk verschil met de vrijwilligersgroep waarin de helft 4 - 8 uur per week vrijwilligerswerk deed en een vrij grote groep 9 - 20 uur vrijwilligerswerk uitvoerde.

Nieuwe bewoners en Ex-vrijwilligers

Ook in deze groep is driekwart van de mensen geboren buiten Heerhugowaard. Van deze groep zijn maar liefst 19 mensen (38%) begonnen met vrijwilligerswerk toen ze pas in Heerhugowaard kwamen wonen. Dit percentage is nog hoger dan die van de groep Vrijwilligers.

Bijlage 4. Respondenten die overwegen om vrijwilligerswerk te doen

Onderstaande analyse gaat over de respondenten die geen vrijwilligerswerk doen, maar dit wel overwegen (Overwegers). Er zijn 12 respondenten die overwegen om vrijwilligerswerk te doen. Deze groep is dermate klein dat de resultaten mogelijk geen goede afspiegeling zijn van de werkelijkheid. De resultaten worden ter kennisgeving opgenomen. De persoonlijke kenmerken worden besproken bij de groep die nog nooit vrijwilligerswerk hebben gedaan.

Motivatie vrijwilligerswerk

De respondenten die overwegen om vrijwilligerswerk te doen zouden dit vooral willen doen bij een organisatie die een doel heeft waar zij zich betrokken bij voelen. Dit is erg belangrijk voor deze groep, maar liefst 50% is het ermee eens en 25% zeer mee eens. Daarnaast spelen plezier en ontspanning, mensen leren kennen en mensen ondersteunen een belangrijke rol. Het investeren van tijd en carrièremotieven zijn minder belangrijk.

Informerende van de Overwegers

De helft van de Overwegers geeft aan genoeg te weten over vrijwilligerswerk en de andere helft weet te weinig of heeft neutraal geantwoord. Slechts een kwart van de Overwegers weet waar informatie over vrijwilligerswerk te vinden is en hetzelfde aantal geeft aan dat er geen vacatures zijn die bij hun wensen passen.

De Overwegers willen het liefst via de website van vrijwilligersorganisaties, de website van een vrijwilligersvacaturebank of via een advertentie in de krant geïnformeerd worden. Daarnaast zijn folders, emailnieuwsbrieven en Facebook goede middelen. Andere social media kanalen, zoals Instagram, Twitter en YouTube, zijn niet van belang.

Type vrijwilligerswerk

Uitvoerende werkzaamheden heeft de voorkeur voor de helft van de Overwegers, gevolgd door coördineren (25%), beleid maken (25%) en bestuur (16,7%). Er is ook een relatief grote groep die een ander type functie ambieert. 25% van de Overwegers zijn geïnteresseerd in meerdere functies.

Het overgrote deel van de Overwegers wil in de zorg en welzijn werken, gevolgd door wijk of buurtcentra (33,3%), natuur (25%) of politiek (25%).

Alle Overwegers willen tussen de 1 - 8 uur per week vrijwilligerswerk doen. De grootste groep (75%) wil 1 - 3 uur vrijwilligerswerk doen.

Vaste tijden en vaste uren spreekt men het meeste aan (58,3%), gevolgd door incidentele flexibele en losse projecten (33,3%).

Bijlage 5. Respondenten die geen vrijwilligerswerk doen

Onderstaande analyse gaat over de respondenten die geen vrijwilligerswerk doen en dit in het verleden ook nooit hebben gedaan. Er zijn 31 respondenten die op het moment van het onderzoek geen vrijwilligerswerk doen en dit in het verleden ook nooit hebben gedaan.

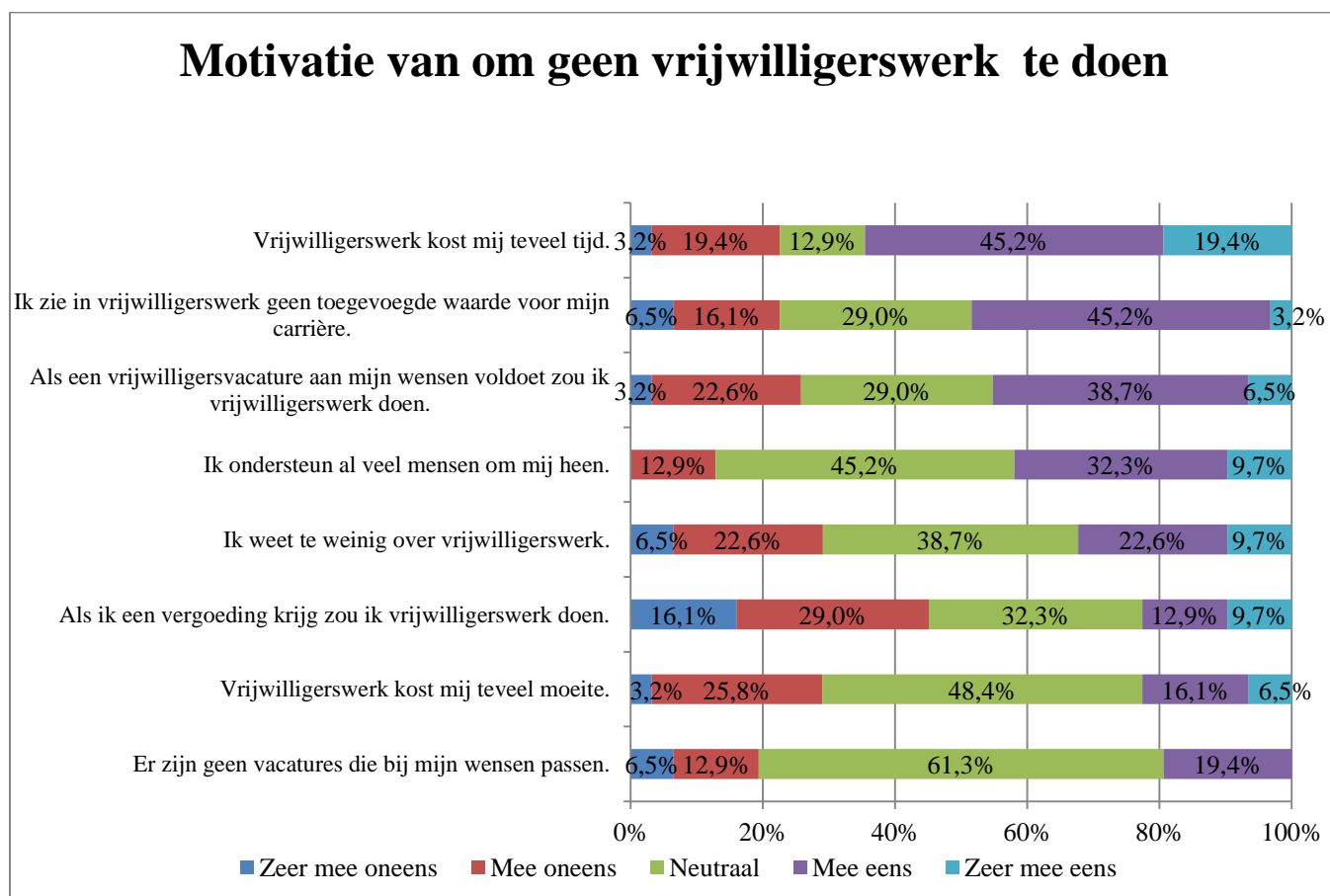
Persoonskenmerken

In deze paragraaf worden de persoonskenmerken van respondenten die geen vrijwilligerswerk doen en de respondenten die overwegen vrijwilligerswerk te doen samengevoegd. De totale groep bestaat uit 43 respondenten. De meeste respondenten die geen vrijwilligerswerk doen komen uit de Schilderswijk (14,0%), Zuidwijk (11,6%) en de Edelstenenwijk (11,6%). Het is opvallend dat geen enkele respondent uit De Noord komt, terwijl zij in de andere groepen oververtegenwoordigd zijn. Deze groep respondenten zijn relatief jong. De gemiddelde leeftijd is 45 jaar. Bijna 40% van de respondenten is onder de 40 jaar en maar 25% is boven de 55 jaar. De meerderheid van de respondenten zijn vrouwen (62,8%).

Er zijn opvallend veel mensen met het middelbaar beroepsonderwijs als hoogst genoten opleiding (41,9%). De meest voorkomende gezinssituatie is getrouwd/samenwonend met partner (46,5%), gevolgd door alleenstaand (20,9%) en samenwonend met kinderen (18,6%). De overgrote meerderheid van de mensen die geen vrijwilligerswerk doen werken in loondienst (62,8%) en er zijn relatief veel studenten (14,0%). Het valt op dat er relatief weinig gepensioneerden zijn (11,6%). Deze mensen zijn of waren vooral actief in de detailhandel (24,4%), gezondheidszorg en welzijn (22,0%), bank/financiële dienstverlening (14,6%) en het onderwijs (14,6%). De niet-vrijwilligers komen minder in contact met vrijwilligers. Als zij in contact komen dan zijn het vooral familie (34,9%) of vrienden (34,9%). De grootste groep kent geen bekenden die vrijwilligerswerk doen (37,2%).

Motivatie om geen vrijwilligerswerk te doen

Onderstaande grafiek geeft aan waarom respondenten geen vrijwilligerswerk (Niet-vrijwilligers) doen:

Uit de motieven om geen vrijwilligerswerk te doen komen een aantal interessante resultaten naar voren. Een grote groep respondenten vindt dat vrijwilligerswerk teveel tijd kost, slechts 22,6% is het hier niet mee eens. Daarnaast wordt er aangegeven dat ze al veel mensen om hun heen ondersteunen, slechts 12,9% van de respondenten geeft aan dat dit niet voor hen geldt. Bijna de helft van de mensen geeft aan dat ze vrijwilligerswerk zouden doen als het aan hun wensen voldoet. Maar liefst 61,3% van de mensen lijkt niet te weten of er vacatures zijn die bij hun wensen passen en 19,4% vindt dat er geen vacatures zijn die bij hun wensen passen. Slechts een klein deel (22,6%) van de Niet-vrijwilligers ziet de toegevoegde waarde van vrijwilligerswerk voor hun carrière. Een vergoeding zal de meeste Niet-vrijwilligers niet verleiden tot vrijwilligerswerk, hoewel 22,6% hier wel oren naar heeft.

Ondanks dat relatief veel Niet-vrijwilligers weinig informatie hebben over vrijwilligersvacatures willen maar 7 respondenten (22,6%) geïnformeerd worden over vrijwilligerswerk. Deze mensen ontvangen de informatie het liefst via de website van de vrijwilligersorganisaties of via de website van de vrijwilligersvacaturbank. Tevens zouden ze via een emailnieuwsbrief geïnformeerd willen worden.

Type vrijwilligerswerk

Niet-vrijwilligers zouden het liefst uitvoerend vrijwilligerswerk doen (54,8%), gevolgd door coördinerende of bestuurlijke functies. Ze zouden dan graag vrijwilligerswerk in de zorg en welzijn, bij de hulpdiensten, natuur of sportvereniging willen doen. De grootste groep van de Niet-vrijwilligers zouden 1 - 3 uur vrijwilligerswerk willen doen (41,9%), gevolgd door 4 - 8 uur per week (29,0%) en minder dan 1 uur per week (25,8%). Er was 1 respondent bij die 9 - 20 uur per week vrijwilligerswerk zou willen doen. Het is duidelijk dat de overgrote meerderheid van de Niet-vrijwilligers incidenteel op een flexibele basis losse projecten zou willen doen (64,5%). Daarentegen wil 35,5% op structurele basis vrijwilligerswerk doen.

Bijlage 6. Vragen interview vrijwilligersorganisaties

1. Kan je vertellen over wat jouw organisatie doet?
2. Wat is jouw functie in de organisatie?
3. Wat is jouw ervaring met vrijwilligers en vrijwilligerswerk?
4. Wat voor soort vrijwilligerswerk bieden jullie aan?
5. Wat voor kenmerken hebben jullie vrijwilligers? (leeftijd, opleiding, geslacht, religie, kortdurend of langdurig, hoeveel uren gemiddeld)
6. Hoeveel vrijwilligers hebben jullie in dienst?
7. Hebben jullie zelf onderzoek gedaan onder jullie vrijwilligers? (zo ja, wat kwam daar uit?)
8. Wat gaat er goed bij het werven van vrijwilligers?
9. Waar lopen jullie tegenaan bij het werven van vrijwilligers?
10. Wat gaat er goed in het behouden van vrijwilligers?
11. Waar lopen jullie tegenaan in het behouden van vrijwilligers?
12. Wat vindt jij belangrijk om mee te nemen in het onderzoek?

Bijlage 7. Voorbrief enquête voor geïnteresseerde organisaties

Beste

Onlangs heb ik contact met u of een van uw collega's gehad over mijn onderzoek over het stimuleren van vrijwilligerswerk in Heerhugowaard.

MET Welzijn en het Vrijwilligersplatform van Heerhugowaard willen graag weten hoe meer Heerhugowaarders gestimuleerd kunnen worden om vrijwilligerswerk te doen. De algemene trend in Nederland is dat er, nu en in de toekomst, meer verwacht wordt van mensen op het gebied van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet. Dit heeft effect op de vrijwilligers, de organisaties die met vrijwilligers werken en de samenleving in zijn geheel. De gemeente Heerhugowaard is zich daar van bewust en wil hierop inspelen. Wij willen graag weten hoe bewoners over vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet denken en wat ze motiveert om het wel of juist niet te doen.

Om een zo goed mogelijk beeld te krijgen willen wij zoveel mogelijk bewoners van Heerhugowaard bereiken. Alle bewoners boven de 12 jaar zijn welkom om deze enquête in te vullen, of je vrijwilligerswerk of vrijwillige inzet doet of juist niet.

De vragenlijst is volledig anoniem, duurt ongeveer 5 minuten om in te vullen en loopt tot 22 oktober. Zou u de link met een persoonlijke noot naar uw medewerkers en/of vrijwilligers willen versturen? Zou u de link tevens willen versturen naar andere mensen die u kent in Heerhugowaard? Delen via social media is ook mogelijk. Het zou mooi zijn als het onderzoek zich als een olievlek verspreidt over Heerhugowaard. Des te meer reacties wij krijgen des te beter wij ons welzijn werk kunnen doen voor de bewoners van Heerhugowaard! Het onderzoek kan ingevuld worden met elke apparaat dat verbonden is via het internet zoals een pc, laptop, tablet of telefoon.

Dit is de link naar de vragenlijst:

.....

Zou u willen reageren op deze mail als u de vragenlijst heeft ingevuld en/of doorgestuurd? Alle organisaties die meewerken krijgen de resultaten toegestuurd.

In de bijlage kunt u een folder vinden met informatie over MET en wat wij doen in Heerhugowaard.

Alvast bedankt voor de medewerking!

Met vriendelijke groet,

Raoul Vries
Stagiair MET

Bijlage 8. Enquête onderzoeksopdracht Vrijwilligerswerk

Voorbrief (meegestuurd in enquête programma)

Beste inwoner van Heerhugowaard,

MET wil graag jouw* mening horen over vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet in Heerhugowaard. Dit geldt voor zowel de inwoners die vrijwilligerswerk doen en/of zich vrijwillig inzetten als voor de inwoners die dit (nog) niet doen.

MET is door de gemeente aangesteld om het welzijnswerk te ondersteunen in de gemeente Heerhugowaard. Onderdeel van ons werk is het coördineren van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet.

Wij willen graag meer te weten komen over hoe inwoners denken over vrijwillige inzet en vrijwilligerswerk. Alle bewoners boven de 12 jaar zijn welkom om deze enquête in te vullen, of je vrijwilligerswerk of vrijwillige inzet doet of juist niet. Hierdoor krijgen wij een beter beeld van hoe naar deze onderwerpen gekeken wordt.

De vragenlijst kan tot ... oktober worden ingevuld en is volledig anoniem.

Alvast bedankt voor de medewerking!

Met vriendelijke groet,

Raoul Vries
Stagiair MET Welzijn Heerhugowaard

*: Omdat we een breed publiek willen bereiken met dit onderzoek wordt er getutoyeerd (we gebruiken woorden als jij, jou en jou als aanspreekvorm).

Vragenlijst

1. Ben je een inwoner van Heerhugowaard?

- Ja
- Nee (meteen doorsturen naar eind enquête)

Met vrijwilligerswerk wordt werk bedoeld dat in enig georganiseerd verband en onverplicht wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving. Er kan sprake zijn van geen vergoeding, vrijwilligersvergoeding of onkostenvergoeding.

2. Welke situatie is op jou van toepassing?

1. Ik heb in het afgelopen jaar vrijwilligerswerk gedaan
2. Ik heb langer dan een jaar geleden vrijwilligerswerk gedaan
3. Ik denk erover na om vrijwilligerswerk te doen
4. Ik doe nu geen vrijwilligerswerk en heb dit in het verleden ook nooit gedaan.

1. Ik heb in het afgelopen jaar vrijwilligerswerk gedaan. (route Vrijwilliger)

3. Wat voor soort vrijwilligerswerk voer je uit? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Uitvoerend: (bijv. begeleiden van deelnemers, helpen bij het uitvoeren van taken, uitvoeren van projecten etc.)
- Coördineren: (bijv. werven van vrijwilligers voor projecten, het opzetten van projecten etc.)
- Bestuur: (Bijv. eindverantwoordelijk voor het resultaat, beleid vaststellen, voorwaarde scheppen voor de uitvoering)
- Beleid maken: (bijv. commissies, buurt- en gebruikersraden etc.)
- Anders:

4. In wat voor type organisatie(s) doe je vrijwilligerswerk? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Zorg en Welzijn
- Sportvereniging
- Onderwijs
- Natuur
- Religieuze instelling (kerk, moskee, synagoge etc.)
- Wijk- of buurtcentrum
- Vakbond of bedrijfsorganisatie
- Politieke partij
- Actiegroep
- Hobby-gezelligheidsvereniging
- Hulpdiensten (brandweer, dierenambulance etc.)
- Anders:

5. Waar heb je voor het eerst gehoord over het vrijwilligerswerk dat je nu uitvoert?

- Vrienden
- Familie
- Collega's
- Website vrijwilligersorganisaties
- Website vrijwilligers vacaturebank
- Advertentie krant
- Folder
- Evenement
- VrijwilligersPunt Heerhugowaard
- Kantoor VCRA
- Social Media
- Anders:

Zou je bij onderstaande stellingen, over redenen voor het doen van vrijwilligerswerk, willen aangeven in hoeverre je het eens bent met de stelling. (als er sprake is van meerdere vrijwilligersorganisaties kies dan de organisatie waar je de meeste uren werkt)

6. Ik doe vrijwilligerswerk zodat ik mij persoonlijk kan ontwikkelen.
 7. Ik doe vrijwilligerswerk om mensen te ondersteunen.
 8. Mijn vrijwilligerswerk voegt waarde toe aan mijn leven.
 9. Ik doe vrijwilligerswerk om mensen te leren kennen.
 10. Vrijwilligerswerk is van toegevoegde waarde voor mijn carrière.
 11. Vrijwilligerswerk veroorzaakt spanning en stress.
 12. Mijn vrijwilligerswerk is een goede tijdsbesteding.
 13. Vrijwilligerswerk geeft mij houvast in mijn dagelijkse / wekelijkse routine
 14. Ik krijg veel plezier en ontspanning van mijn vrijwilligerswerk.
 15. Ik voel mij betrokken bij het doel van de vrijwilligersorganisatie.
 16. Vrijwilligerswerk geeft mij afleiding van mijn dagelijkse zorgen.
 17. In mijn vrijwilligerswerk geef ik duidelijk mijn grenzen aan.
 18. De vrijwilligersorganisatie respecteert mijn grenzen.
- (antwoordmogelijkheden: Zeer mee oneens, oneens, neutraal, eens, zeer mee eens)

19. Ik ben vrijwilligerswerk gaan doen toen ik pas verhuisd was naar Heerhugowaard.

- Ja
- Nee

20. Hoe lang ben je als vrijwilliger actief?

- 0 – 1 jaar
- 1 – 2 jaar
- 2 – 3 jaar
- 3 – 4 jaar
- 4 – 5 jaar
- 5 -10 jaar
- 10 -20 jaar
- > 20 jaar

21. Hoeveel uur per week besteed je aan vrijwilligerswerk?

- Minder dan 1 uur per week
- 1 - 3 uur per week
- 4 - 8 uur per week
- 9 - 20 uur per week
- Meer dan 20 uur per week

22. Ik ben geboren in Heerhugowaard

- Ja
- Nee

23. Ik ben vrijwilligerswerk gaan doen toen ik pas verhuisd was naar Heerhugowaard.

- Ja
- Nee

2. Ik heb langer dan een jaar geleden vrijwilligerswerk gedaan.
(Route Ex-vrijwilliger)

**24. Wat waren voor jou de belangrijkste redenen om vrijwilligerswerk te doen?
(maximaal 3 antwoorden)**

- Persoonlijke ontwikkeling
- Mensen ondersteunen
- Iets terugdoen voor de maatschappij
- Werkervaring opdoen
- Plezier
- Sociale contacten
- Betrokken bij doel organisatie
- Anders

Zou je bij onderstaande stellingen, over je voormalige vrijwilligerswerk, aan willen geven in hoeverre je het eens bent met de stelling. (als er sprake is van meerdere vrijwilligersorganisaties kies dan de organisatie waar je de meeste uren hebt gewerkt.)

- 25. Ik kon mij niet verder ontwikkelen in de organisatie.
- 26. Ik had geen plezier meer in mijn vrijwilligerswerk.
- 27. Ik wilde geen tijd meer vrijmaken voor het vrijwilligerswerk.
- 28. Ik had (nieuw) werk gevonden.
- 29. Het vrijwilligerswerk gaf mij teveel spanning.
- 30. Ik werd niet goed ondersteund door de organisatie.
- 31. Mijn grenzen werden door de organisatie niet gerespecteerd.
- 32. Ik kreeg geen waardering meer voor mijn werk.
- 33. Het vrijwilligerswerk kostte mij teveel moeite.

(antwoordmogelijkheden: Zeer mee oneens, oneens, neutraal, eens, zeer mee eens)

34. Ik ben vrijwilligerswerk gaan doen toen ik pas verhuisd was naar Heerhugowaard.

- Ja
- Nee

35. Wat voor soort vrijwilligerswerk doe je als vrijwilliger? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Uitvoerend: (bijv. begeleiden van deelnemers, helpen bij het uitvoeren van taken, uitvoeren van projecten etc.)
- Coördineren: (bijv. werven van vrijwilligers voor projecten, het opzetten van projecten etc.)
- Bestuur: (Bijv. eindverantwoordelijk voor het resultaat, beleid vaststellen, voorwaarde scheppen voor de uitvoering)
- Beleid maken: (bijv. commissies, buurt- en gebruikersraden etc.)
- Anders:

36. In wat voor type organisatie(s) deed je vrijwilligerswerk? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Zorg en Welzijn
- Sportvereniging
- Onderwijs
- Natuur
- Religieuze instelling (kerk, moskee, synagoge etc.)
- Wijk- of buurtcentrum
- Vakbond of bedrijfsorganisatie
- Politieke partij
- Actiegroep
- Hobby-gezelligheidsvereniging
- Hulpdiensten (brandweer, dierenambulance etc.)
- Anders:

37. Hoe lang ben je actief geweest als vrijwilliger?

- 0 – 1 jaar
- 1 – 2 jaar
- 2 – 3 jaar
- 3 – 4 jaar
- 4 – 5 jaar
- 5 -10 jaar
- 10 -20 jaar
- > 20 jaar

38. Hoeveel tijd besteedde je aan vrijwilligerswerk?

- Minder dan 1 uur per week
- 1 - 3 uur per week
- 4 - 8 uur per week
- 9 - 20 uur per week
- Meer dan 20 uur per week

39. Ik ben geboren in Heerhugowaard.

- Ja
- Nee

40. Ik ben vrijwilligerswerk gaan doen toen ik pas verhuisd was naar Heerhugowaard.

- Ja
- Nee

3. Ik denk erover na om vrijwilligerswerk te doen (Route Overwegers)

Zou je willen aangeven in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen over vrijwilligerswerk.

41. Ik wil vrijwilligerswerk doen zodat ik mij persoonlijk kan ontwikkelen.
42. Ik wil vrijwilligerswerk doen om mensen te ondersteunen.
43. Ik wil vrijwilligerswerk doen om mensen te leren kennen.
44. Vrijwilligerswerk zou van toegevoegde waarde zijn voor mijn carrière.
45. Vrijwilligerswerk kost te veel tijd.
46. Ik weet te weinig over vrijwilligerswerk.
47. Ik weet waar ik informatie kan vinden over vrijwilligerswerk.
48. Er zijn geen vacatures die bij mijn wensen passen.
49. Ik wil vrijwilligerswerk doen voor plezier en ontspanning.
50. Ik wil werken bij een vrijwilligersorganisatie die een doel heeft waar ik mij betrokken bij voel.
51. Ik wil vrijwilligerswerk doen dat mij afleiding geeft van mijn dagelijkse zorgen.
52. Ik wil vrijwilligerswerk doen zodat ik meer houvast heb in mijn dagelijkse/ wekelijkse routine.

(antwoordmogelijkheden: Zeer mee oneens, oneens, neutraal, eens, zeer mee eens)

53. Op wat voor manier zou je geïnformeerd willen worden over vrijwilligerswerk?

- Website vrijwilligersorganisaties
- Website vrijwilligers vacaturebank
- Advertentie krant
- Folder
- Evenement
- VrijwilligersPunt Heerhugowaard
- Kantoor VCRA
- Email nieuwsbrief
- Digitaal informatiepakket
- Informatiepakket per post
- Facebook
- Instagram
- Twitter
- YouTube
- Pinterest
- Google+
- Anders:

De volgende vragen gaan over hoe jouw ideale vrijwilligerswerk eruitziet.

54. Wat voor soort vrijwilligerswerk zou je willen doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Uitvoerend: (bijv. begeleiden van deelnemers, helpen bij het uitvoeren van taken, uitvoeren van projecten etc.)
- Coördineren: (bijv. werven van vrijwilligers voor projecten, het opzetten van projecten etc.)
- Bestuur: (Bijv. eindverantwoordelijk voor het resultaat, beleid vaststellen, voorwaarde scheppen voor de uitvoering)
- Beleid maken: (bijv. commissies, buurt- en gebruikersraden etc.)
- Anders:

55. In wat voor type vrijwilligersorganisatie zou je willen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Zorg en Welzijn
- Sportvereniging
- Onderwijs
- Natuur
- Religieuze instelling (kerk, moskee, synagoge etc.)
- Wijk- of buurtcentrum
- Vakbond of bedrijfsorganisatie
- Politieke partij
- Actiegroep
- Hobby-gezelligheidsvereniging
- Hulpdiensten (brandweer, dierenambulance etc.)
- Anders:

56. Hoeveel tijd zou je willen besteden aan vrijwilligerswerk?

- Minder dan 1 uur per week
- 1 - 3 uur per week
- 4 - 8 uur per week
- 9 - 20 uur per week
- Meer dan 20 uur per week

57. Wat voor type vrijwilligerswerk spreekt je het meest aan?

- Incidenteel (flexibel, losse projecten)
- Structureel (vaste tijden en dagen)
- Structureel (vast uren, flexibele dagen)

4. Ik doe nu geen vrijwilligerswerk en heb dit in het verleden ook nooit gedaan.
(Route Niet-vrijwilligers)

Zou je aan willen geven in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen over redenen om geen vrijwilligerswerk te doen.

- 58. Ik weet te weinig over vrijwilligerswerk.
- 59. Er zijn geen vacatures die bij mijn wensen passen.
- 60. Ik zie in vrijwilligerswerk geen toegevoegde waarde voor mijn carrière.
- 61. Vrijwilligerswerk kost mij teveel tijd.
- 62. Ik ondersteun al veel mensen om mij heen.
- 63. Vrijwilligerswerk kost mij teveel moeite.
- 64. Als ik een vergoeding krijg zou ik vrijwilligerswerk doen.
- 65. Als een vrijwilligersvacature aan mijn wensen voldoet zou ik vrijwilligerswerk doen.
(antwoordmogelijkheden: Zeer mee oneens, oneens, neutraal, eens, zeer mee eens)

66. Zou je geïnformeerd willen worden over vrijwilligerswerk?

- Ja
- Nee

67. Zo ja, hoe zou je geïnformeerd willen worden over vrijwilligerswerk?

- Website vrijwilligersorganisaties
- Website vrijwilligers vacaturebank
- Advertentie krant
- Folder
- Evenement
- VrijwilligersPunt Heerhugowaard
- Kantoor VCRA
- Email nieuwsbrief
- Digitaal informatiepakket
- Informatiepakket per post
- Facebook
- Instagram
- Twitter
- YouTube
- Pinterest
- Google+
- Anders:

Als er een ideale vrijwilligersbaan zou zijn, hoe zou die er voor jou uitzien?

68. Wat voor soort vrijwilligerswerk zou je willen doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Uitvoerend: (bijv. begeleiden van deelnemers, helpen bij het uitvoeren van taken, uitvoeren van projecten etc.)
- Coördineren: (bijv. werven van vrijwilligers voor projecten, het opzetten van projecten etc.)
- Bestuur: (Bijv. eindverantwoordelijk voor het resultaat, beleid vaststellen, voorwaarde scheppen voor de uitvoering)
- Beleid maken: (bijv. commissies, buurt- en gebruikersraden etc.)
- Anders:

69. Bij wat voor type vrijwilligersorganisatie zou je willen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Zorg en Welzijn
- Sportvereniging
- Onderwijs
- Natuur
- Religieuze instelling (kerk, moskee, synagoge etc.)
- Wijk- of buurtcentrum
- Vakbond of bedrijfsorganisatie
- Politieke partij
- Actiegroep
- Hobby-gezelligheidsvereniging
- Hulpdiensten (brandweer, dierenambulance etc.)
- Anders:

70. Hoeveel tijd zou je willen besteden aan vrijwilligerswerk?

- Minder dan 1 uur per week
- 1 - 3 uur per week
- 4 - 8 uur per week
- 9 - 20 uur per week
- Meer dan 20 uur per week

71. Wat voor type vrijwilligerswerk spreekt je het meest aan?

- Incidenteel (flexibel, losse projecten)
- Structureel (vaste tijden en dagen)
- Structureel (vast uren, flexibele dagen)

Vrijwillige inzet

De volgende vragen gaan over vrijwillige inzet. Vrijwillige inzet zijn vrijwillige activiteiten die je voor andere mensen doet dat niet via een organisatie verloopt. Zoals het helpen van de buurvrouw met haar computer.

72. Voor wie heb jij, je vrijwillig ingezet in het afgelopen jaar? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Buren
- Familie
- Collega
- Mede inwoner Heerhugowaard (niet bovenstaande)
- Bewoner uit een ander gemeente (niet bovenstaande)

73. Wat voor soort vrijwillige inzet heb je gedaan?

- Gezelschap
- Computer en administratie
- Hobby en sport
- Huisdieren
- Huishouden en boodschappen
- Klussen buitenhuis en tuinieren
- Klussen in huis
- Koken
- Onderwijs
- Vervoer
- Verzorging
- Verzorging en begeleiding
- Anders:

74. Ben je bekend met BUUV?

- Ja
- Nee

75. Zo ja, heb je gebruik gemaakt van BUUV?

- Ja
- Nee

76. Zo ja, op wat voor manier heb je gebruik gemaakt van BUUV?

- Aanbieder
- Vragers

77. Wat voor cijfer zou je de organisatie van BUUV willen geven? (1 is het laagst en 10 het hoogst)

1,2,3,4,5,6,7,8,9,10

78. Wat voor cijfer zou je de match via BUUV willen geven?

1,2,3,4,5,6,7,8,9,10

VrijwilligersPunt

79. Heb je behoefte aan een fysieke balie waar je advies en informatie kan krijgen over vrijwilligerswerk?

- Ja
- Nee

80. Zo ja, op wat voor locatie zou deze fysieke balie moeten zijn?

- Gemeentehuis
- Middenwaard
- Buurtcentra in de wijken
- Supermarkten in de wijken
- Anders:

81. Ben je bekend met het VrijwilligersPunt in het gemeentehuis van Heerhugowaard?

- Ja
- Nee

82. Zo ja, ben je in contact geweest met het VrijwilligersPunt?

- Ja
- Nee

83. Zo ja, voldoen de openingstijden aan je wensen?

- Ja
- Nee

84. Zou je een cijfer willen geven in hoeverre het VrijwilligersPunt je heeft geholpen bij je vragen over vrijwilligerswerk? (1 is het laagst en 10 het hoogst)

1,2,3,4,5,6,7,8,9,10

85. Hoe zou je, jouw ervaring met het Vrijwilligerspunt willen omschrijven?

Open vraag.

Persoonskenmerken

In het laatste onderdeel van deze vragenlijst willen wij nog een aantal vragen stellen over jou als persoon.

86. In welke wijk woon je?

- De Noord
- Heemradenwijk
- Schilderswijk
- De Draai
- Bomen-Recreatiewijk
- Buitengebied Zuid
- Het Kruis
- Oostertocht
- Molenwijk
- Stadshart
- Schrijverswijk
- Planetenwijk
- Edelstenenwijk
- Rivierenwijk
- Molenwijk
- Butterhuizen
- Zuidwijk
- Huygenhoek
- Stad van de Zon
- Broekhorn

87. Geslacht (1 antwoord mogelijk)

- Man
- Vrouw
- Anders:

88. Leeftijd

- Open. jaren

89. Hoogst afgeronde studie (1 antwoord mogelijk)

- Geen onderwijs
- Basisschool
- Voortgezet onderwijs (lbo, its, vmbo, mavo, mulo, havo, vwo)
- Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
- Hoger beroepsonderwijs (hbo)
- Wetenschappelijk onderwijs (universiteit)

90. Gezinssituatie (1 antwoord mogelijk)

- Alleenstaand
- Getrouwd/Samenwonend
- Getrouwd/Samenwonend met kinderen
- Samenwonend met ouders
- Eenouder gezin
- Anders:

91. Werkstatus (meerdere antwoorden mogelijk)

- Loondienst (voltijd)
- Loondienst (deeltijd > 36 uur per week)
- Ondernemer (voltijd)
- Ondernemer (deeltijd > 36 uur per week)
- Werkloos
- Arbeidsongeschikt
- Scholier/student
- Huisman/huisvrouw
- Gepensioneerd (voltijd gewerkt)
- Gepensioneerd (deeltijd gewerkt)
- Gepensioneerd (nooit betaald gewerkt)
- Anders:

92. In welke branche(s) werk(te) je? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Bank/financiële dienstverlening
- Advies/consultancy
- Bouw/installatie
- Overheid
- Energie/gas/water
- Kunst/cultuur/entertainment
- Onderwijs/opleiding
- Reclame/pr/communicatie
- Sport
- Recreatie/toerisme
- Transport/opslag/distributie
- Uitzend/detachering/W&S
- Detailhandel
- Techniek
- Beveiliging bewaking
- Non-profit
- Gezondheidszorg/welzijn
- Horeca
- ICT
- Industrie
- Makelaardij/vastgoed

- Landbouw/bosbouw/visserij
- Juridische dienstverlening
- Anders ...
- Geen

93. Zijn er mensen in je omgeving die vrijwilligerswerk doen?

- Familie
- Vrienden
- Collega's
- Bekenden van verenigingen

Afsluiting

Hartelijk bedankt voor het invullen van de vragenlijst! Je antwoorden worden gebruikt om het vrijwilligersbeleid aan te vullen en waar nodig te verbeteren. De resultaten zullen in januari gedeeld worden op de website van MET en tevens is het streven om de resultaten via online en offline media te delen. Conform de AVG privacywetgeving worden er geen privacygevoelige gegevens opgeslagen.

Vragen en opmerkingen over dit onderzoek kunnen gericht worden aan Raoul Vries:
raoul.vries@methhw.nl

Het VrijwilligersPunt:

Dinsdag van 10.00 - 17.00 uur

Vrijdag van 10.00 - 17.00 uur

Op Het Sociaalplein in het gemeentehuis

Website VrijwilligersPunt: www.metelkaarinhhw.nl

Website MET Heerhugowaard: www.methhw.nl